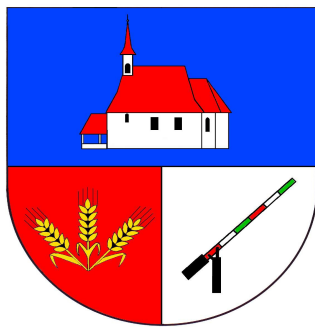

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Csengersima Község
Önkormányzata

2013. május 14.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	5
Értékeink, küldetésünk.....	5
Célok.....	5
Célok.....	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	7
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	8
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	22
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	22
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	28
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	28
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	32
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	32
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	34
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	34
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	36
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	36
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	38
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	38
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	40
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	40
1. A HEP IT részletei.....	40
1. A HEP IT részletei.....	40
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	40
A beavatkozások megvalósítói.....	40
Jövőképünk.....	41
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	41
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	45
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	45

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Csengersima Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Csengersima a 49. számú főút mellett keletről elterülő község. Közúti és teherforgalmi határátkelőhely található külterületén. 1981-ben az 1970-es árvízben elpusztult Nagygéc községet a település közigazgatási területéhez csatolták. A település az Észak-alföldi Régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Csengeri Járásában, a Szatmári-sík kistáj területén található. Délkelet felől északnyugatnak lejtő síkság, melyet különböző mértékben feltöltött elhagyott folyómedrek sűrű hálózata borít. A talajtakaró teljes egészében öntésanyagokon kialakult, talajvízhatás alatt álló réti és lápi talajokból áll. Délen nyers öntéstalajok, északabbra mocsári erdőtalaj uralja a területeket. A mérsékelt hűvös és mérsékelt meleg éghajlati övek határán fekszik a település. Az évi napsütéses órák összege 1970 óra, a csapadék évi 650-670 mm közötti. A terület az észak-alföldi flórajárásba tartozik, jelentősebb potenciális erdőtársulásai a tölgy-kőris-szil ligeterdők, a füzesek, valamint a fűz-nyár- és elegyes-ligeterdők. Ezek közül idős tölgy, szil és kőris erdőrészek még fellelhetők a területen. Környezetében jelentősnek mondható több mint 150 hektáros erdőgazdálkodás alatt álló erdőterület található külterületén. Az erdőterületek közül a Bűr-erdő és Géci-sűrű állományai megyei védelem alatt állnak. A védelem több mint 120 hektárnyi területre terjed ki az idős tölgy, kőris és szil állományok védelmében. Csengersima külterületét élő vízfolyás nem érinti. A Holt-Szamos egyik ágából jóléti tavat alakítottak ki. Ezen kívül mesterséges víztározók és halastavak találhatóak a község környékén, melyek a Szamos-Túr-közi zárógát építése során földkitermelést követően lettek kialakítva, illetve a zárógát által lefolyástalaná telt vízfolyásokból alakult ki.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Története

Neve személynévi eredetű: az alapjául szolgáló név a Simon (latin Simeon) személynévből alakult rövidüléssel és – kicsinyítő – becéző képzővel. Az előtag Csenger közelségével van kapcsolatban, s megkülönböztető szerepű. Hivatalosan 1908 óta ez a neve, de már 1904-ből is van rá adat.

A község a forrásokban, 1327-ben tűnik fel, amikor Erzsébet asszony a falu egynegyedét, mint nászhozományt fiainak átengedte. A XIII. századból fennmaradt temploma a bizonyága annak, hogy az első említésnél jóval korábban keletkezhetett. Hajdan Nagy- és Kissima volt, mindkettőt a Mikolai család birtokolta. 1331-ben a Szárazberekai és Simai családok osztoztak meg rajta. 1339-ben Szárazberekai Lászlót hamis pénzverésért megégetésre ítélte I. Károly, s birtokait Tamás erdélyi vajdának adományozta. Testvérei azonban megtartották a maguk részét, így 1362-ben az utód nélkül meghalt János vagyonát megszerezték. 1378-ban a Mikolaiak osztoztak a maguk részén. 1406-ban elfoglalta tőlük Drágfi és Balk máramarosi vajda, de ismét visszakapták. Ezután egészen a XIX. század közepéig a Mikolaiak maradtak itt a fő birtokosok. A XVIII. században birtokot szereztek a Mikolai család leányutódai révén a Korda, Szodorai, Gáspár, Mándi és Szirmai családok is. A XIX. század közepéig ugyanők voltak a tulajdonosai, később nagy része a Korda utódoké lett. A települést a Rákóczi-szabadságharc, az 1709. évi pestisjárvány és az 1717. évi tatár betörés szinte elnéptelenítette, lakói a közeli rozsályi és szatmári várban kerestek menedéket.

A XX. század elején Vécsey Aurélnak és Pap Kálmánnak volt itt jelentősebb földbirtoka. Az 1911–1913. évi névtárak szerint 422 református és 72 más vallású lakója volt.

Csengersima az 1860-as években közigazgatásilag a Szamosközi, az 1870-es évektől a Fehérgyarmati II., a XX. században előbb a Csengeri, majd 1969-től a mátészalkai járáshoz tartozott. Jelenleg Mátészalka városkörnyékének része. Az 1920-as években körjegyzőségi székhely volt, hozzátartozott Csegöld, Nagygéc. 1971-től nagyközségi közös tanács társközsége, tanácsának székhelye Csenger, társközsége Szamosangyalos, Szamosbecs, Szamostatárfalva, Komlódtótfalu, Nagygéc, majd 1973-tól Csengerújfalu volt. Az 1970. évi árvízben szinte teljesen romba dőlt Nagygécet 1981. december 31-én hivatalosan Csengersimához csatolták. 1989-től Csenger város tanácsához tartozott Csengerújfaluval, Komlódtótfaluval, Szamosangyalossal, Szamosbecccsel, Szamostatárfalvával együtt.

Az 1990-es önkormányzati választást követően a település önálló polgármesteri hivatalt hozott létre kiválva a Csenger Városi Közös Tanácsból. A rendszerváltás óta Kovács Balázs (1990-1994), Dr. Bányász Attila (1994-1997), Költő Zoltán (1998-napjainkig) polgármesterek irányításával a településen számos fejlesztés megvalósult.

1993-ban kiépült a vezetékes telefonhálózat, ezzel a település minden házában elérhető lett a telekommunikáció első lépcsője. 1994-ben kiépült a vezetékes gázhálózat, mindenki számára biztonságos és akkor még olcsó energiahordozót nyújtva. 1997-ben Csengersima székhellyel Szamosbecs község csatlakozásával körjegyzőség alakult az igazgatási feladatok ellátására, melyhez 2000-ben csatlakozott Komlódtótfalu község. 2013-ban a közigazgatás újjászervezésével hét települést magában foglaló Csengeri Közös Önkormányzati Hivatal alakult, melynek kirendeltsége működik a faluban.

1999-ben a Simai-tó csatorna partfalvédelmével megmenekült műemlék templom a leomlástól, mely a millennium évében a műemlékvédelem irányításával teljes rekonstrukcióra került.

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

2000 évben kerékpárút épült a határtól az árvízvédelmi töltésig és a település főutcáján. 2001 évben a községben kiépült a három települést ellátó (Csengersima, Szamosbecs, Szamostatárfalva) szennyvízhálózat kisnyomású kényszeráramoltatású hálózattal Csengersima határában megépült BIOVAC tisztítóművel. Ezt követően a Határszél Kht. kiépítette csengersimai központtal a három települést lefedő kábel televízió hálózatot, melyen ma már szélessávú internet szolgáltatás is elérhető minden lakásban. 2001 évben a polgármesteri hivatal új épületbe költözött. 2000. évben az önkormányzat bérlakás programot indított, melynek keretében három lépcsőben, három épületben 14 bérlakás épült fel pályázati forrásból. 2006. évben az idősek otthona felújított épületbe költözött a régi református iskolából az egyházi kárpótlásnak köszönhetően.

Az 1910 óta létező 8 osztályos általános iskola, mely az 1970-es árvíz után felépült két szintes épületben található, 2006 évben Gacsály községgel körzeti ellátást biztosító intézményt alakított és felvette Kölcsey Ferenc nevét. 2006. évben az iskola tornateremmel és két új tanteremmel bővült megyei támogatással.

2010. évben a Belügyminisztérium támogatásával az óvoda, 2011. éven az Európai Unió támogatásával a körzeti orvosi rendelő került teljes felújításra. 2011. évben közös magyar-román pályázat elnyerésével zöldség-gyümölcs kis-és nagybani piac épül a község határában. Az elmúlt öt évben településen két társadalmi civil szervezet is megerősödött, melyek a település és Nagygéc hagyományainak ápolását és a település társadalmi életének felvirágoztatását tűzték ki célul. 2011. évben a Csengersimáért Közhasznú Egyesület és a Római Katolikus Egyházközség együttműködésével közösségi ház jön létre és új katolikus kápolna épül községünkben.

Értékeink, küldetésünk

A település fejlődése felgyorsult az elmúlt évtizedekben, mely a széleskörű társadalmi összefogásnak volt köszönhető és a határon átnyúló, mindig is élő kapcsolatok előnyeinek kihasználásából építkezett a helyi hagyományokra és erősségekre építve.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Csengersima Község Önkormányzata elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt, minden polgára számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhassanak, tanulhassanak és élhessenek a településen, és lehetőségeihez mértén megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csengersima Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A Program figyelembe veszi Csengersima Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

1/2004. (II. 01.) rendelete

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott ellátásokról és a személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákról, valamint azok igénybevételének módjáról.

A rendelet a szociális ellátások mindenki számára elérhető helyi szabályait tartalmazza. Célja: a szociális biztonság megteremtése, a nehéz élethelyzetbe került lakosság felkarolása. A képviselő testület dönt az átmeneti és rendkívüli segélyezésről a temetési segély és köztemetés biztosításáról.

4/2001./IV.03./ Kt.számú rendelete

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérletéről.

A rendelet az önkormányzat tulajdonában lévő bárki számára igényelhető bérlakások bérletének és használatának szabályait tartalmazza.

11/2005. (VII. 28.) rendelete a helyi közművelődésről.,

A rendelet célja, hogy meghatározza az Önkormányzat közművelődéssel kapcsolatos feladatait, elősegítve az állampolgárok művelődéshez való jogának gyakorlását, biztosítsa a művelődés helyi feltételeit, lehetővé tegye a település hagyományainak ápolását, a hely-történeti és honismereti mozgalom fejlődését, elősegítse a kisebbségi kultúra értékeinek megismertetését, rögzítse a könyvtárhasználat jogának biztosítását, szabályozza a nyilvános könyvtári ellátás működését.

1/2005. (I. 20.) rendelete az egyes gyermekvédelmi ellátások helyi szabályairól

A rendelet tartalmazza a gyermekvédelmi ellátások helyi szabályait és az elérhető szolgáltatásokat.

1/2013. (III. 13.) rendelete

Csengersima Község Önkormányzat 2013. évi költségvetéséről

A költségvetési rendelet biztosítja a település működését, a közösen fenntartott intézmények fenntartásához szükséges központi és helyi forrásokat. Az Önkormányzat ebben a rendeletében vállal kötelezettséget a kötelező feladataira és a nem kötelező feladatok ellátására. Fejlesztési forrásokat biztosít beruházásokhoz közösségi célok megvalósításához.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Csengersima község Helyi Esélyegyenlőségi Programja az alábbi koncepciókkal, tervekkel, programokkal összhangban készült:

- **Költségvetési koncepció** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester április 30-áig terjeszti a képviselő testület elé, melyet az Önkormányzat hagy jóvá.
- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.
- **Gazdasági program** – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Településszerkezeti terv** - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

- **Településfejlesztési koncepció** - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

- A csengersimai Kölcsey Ferenc Körzeti Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda Intézményi Minőségirányítási Programja
- Közoktatási feladatellátási, intézményhálózat működtetési és fejlesztési terv

- 8/2006. (V. 30.) rendelet

- Csengersima község Szabályozási Tervének elfogadásáról és a Helyi Építési Szabályzat megállapításáról

- Határon átnyúló pályázatok segítségével számos fejlesztést valósítanak meg a településen

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Csengersima a Csengeri Többcélú Kistérségi Társulás tagja. Az esélyegyenlőségi tervezés segíti a térség területfejlesztési koncepciója fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a foglalkoztatási helyzetre, a gazdasági és oktatási, szociális és gyermekvédelmi területek célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá. A térségben élők életminőségének javítása, az életszínvonal növelése a foglalkoztatottság szint emelésén és a megújulásra kész helyi közösségeken keresztül.

- Életszínvonal, munkavállalás helyi feltételeinek javítása, a településen munkahely-teremtési kezdeményezések támogatása.
- Fiatalkorú lakosság problémáinak felkarolása és kezelése

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

- Szociális gondoskodás—a rászoruló rétegek számára (idősek, felnőtt fogyatékosok ellátása)
- Közbiztonság, bűnmegelőzés
- Ezek olyan átfogó célok, amelyek a kistérségi és a helyi szereplő által megvalósítandó fejlesztési tevékenységek számára is hosszú távon irányt mutatnak.
- Közösségek működése, azok szerepe, részvétele a különböző programokban.

Egyéb társulási kapcsolódások, melyek az esélyegyenlőség területéhez köthetőek:

- Csenger Kistérség Kistérségi helyzetelemzése
- Csenger Többcélú Kistérségi Társulás Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja
- Észak-alföldi Régió Csenger Többcélú Kistérségi Társulás Közoktatási Intézkedési Terve

Ezen dokumentumok a <http://csengertkt.hu/> oldalról, a dokumentumok közül letölthetőek.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak. A helyzetelemzéshez a Csengeri Közös Önkormányzati Hivataltól kapott kitöltött adatlapokat (intézményi adatnyilvántartások) használtuk. Információt gyűjtöttünk a Hivatal munkatársaival, a célterületen dolgozókkal, illetve a helyi lakosokkal folytatott személyes beszélgetéseken, valamint telefonos érdeklődés útján. Fő adatforrásként a TeIR rendszert alkalmaztuk. A település egészségügyi helyzetére vonatkozó adatok illetve nyilvántartások a védőnőtől és a háziorvosi praxis vezetőjétől származnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve háztartás jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, az idősek, gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól megközelítőleg van megfelelő adatunk, ezek a lakásfenntartási támogatás, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, aktív korúak ellátásának igénylésein alapulnak. Csengersima hátrányos helyzetű település, mivel a munkaképes korú lakosság jelentős része csupán alkalmi vagy idénymunkával tudja jövedelmét kiegészíteni vagy megszerezni. Sokat javított a helyzeten a Start közmunkaprogram, ami az év nagyobb részében tervezhető jövedelemmel látta el a családokat. Nem mellékesen a program a munka világába való visszatérést is elősegíti. A program hátránya ugyanakkor, hogy az alacsony jövedelemmel rendelkező családokban az év eleji téli hónapokban nem tud a program eddigi menete miatt segítséget nyújtani a rászorultak nagyobb részének. Hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, ennek megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más.

Magyarországon a 62.000 forintos átlag havi jövedelem, ami az egyfős, a kétfős, 3, 4, vagy ennél nagyobb családok esetére is vonatkoztatott átlagos mutató. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35%-át teszi ki. A szociál- és helyi településpolitika képtelen eltartani a mélyszegénységben élőket. A mélyszegénység határát a minimál nyugdíj 28.500 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az elmúlt évek adatait összevetve elmondható, hogy Csengersimán csökkenő tendenciát mutat az aktív korúak körében az álláskereső aránya, mely 2012-ben 9%-ot jelentett. Azonban ez az arány 46 főt érint, közülük is főként a nőket és a 36-40 év közötti korosztályt, a számok tükrében településünkön ezen csoportok foglalkoztatása a leginkább problémás. A tartós munkanélküliek csoportját tekintve sajnálatos tény, hogy az álláskereső több mint fele tartós munkanélküli.

Csengersimában a az aktív korú lakosság jelentős része (10-15%) közfoglalkoztatásban vesz részt. Az aktív korú lakosság 10 %-a semmilyen foglalkoztatásba nem bevonható egészségügyi és mentálhigiénés problémái miatt.

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

Csengersimában a foglalkoztatást az önkormányzat és a vállalkozások biztosítják. Az önkormányzat társulásban fenntartott intézményei által szakképzett munkavállalók számára biztosít munkát. Szakképzetlenként csak takarítót alkalmaz, a közeljövőben már ez is szakképzéshez lesz kötve.

Szakképzetleneket az önkormányzat a munkaügyi központ kirendeltsége által biztosított támogatások kihasználásával, mint a különböző közfoglalkoztatási programok, foglalkoztat. Ezekben idén közel 75 embert foglalkoztattunk, a szám évről évre növekedett a válság alatt indított egyre nagyobb arányú és támogatottságú közfoglalkoztatási programoknak hála. Ezek a munkavállalók a kisegítő tevékenységeken (konyhalány, ebédhordó) kívül jövedelemtermelő és mintaprogramok megvalósításában vettek részt (belvíz elvezető árkok karban tartása, utak padkáinak és zöldfelületeinek karbantartása, mezőgazdasági zöldség és gyümölcsstermelés, kazánprogram-intézmény fűtés). A közfoglalkoztatási programokhoz képzési programokat is kapcsoltunk, főként mezőgazdasági téren (gyümölcs és zöldségekertész). A foglalkoztatás új színfoltja lehet a településen 2012 és 2013-ban alakult két szociális szövetkezet (7 és 12 taggal), ezek munkáját az önkormányzat is segíti.

Az önkormányzat az egyházakkal és a civil szervezetekkel is igyekszik minél több munkahelyet teremteni segítve ezek kezdeményezéseit. Területet biztosít fejlesztéseikhez, támogatja szakmailag és alkalom adtán munkaerővel is fejlesztő munkájukat.

A Református Egyházközség ifjúsági szálláshelyet hoz létre, a Csengersimáért Közhasznú Egyesület IKSZT épületet a fiatal vállalkozóknak helyet biztosítva és két munkahelyet teremtve. A Csengersimáért Közhasznú Egyesület ifjúsági szállást is magában foglaló erdei iskola építését kezdi el bemutató állattartó tanyával. Ez további munkahelyeket és szolgáltatási igényt fog teremteni.

Az önkormányzat Piacsarnokot (Zöldség- gyümölcs kis – és nagybani piac), valamint brikettáló üzemet létesít a közeljövőben, már elnyert pályázatból további munkahelyeket teremtve.

Érdekes tapasztalat, hogy a közfoglalkoztatási programokból elfogyott a felvehető szakképzett munkaerő a faluból, és a szakképzetleneket is éppen csak tudunk felvenni, mivel a munkahelyi szabályok be nem tartása miatt 5 ember munkaviszonyát meg kellett szüntetnünk. Ezek oka mentálhigiénés és szocializációs problémák voltak.

A versenyszektorban szakképzettként helyi építési vállalkozó építőipari végzettségű munkavállalókat (főként idénymunkában 5-10 fő), valamint a kereskedelemben dolgozókat foglalkoztatnak nagyobb számban (kb. 20-30 fő), szakképzetleneket (főként romákat) az építőiparban tudnak foglalkoztatni. A település határában működő szarvasmarha telepen néhány szakképzett állatgondozót és agrármérnököt foglalkoztatnak (az ott dolgozók kb. fele a településről, kerül ki 10-15 fő). A csengeri Cipőgyár és társcégei a településről szakképzett és szakképzetlen munkavállalókat is felvesznek szinte folyamatosan. A szakképzetleneket képzésbe vonják be, cipőipari munkásokat képezve, valamint nyelvi képzést (német) lehetővé téve. A szalag melletti nehéz és monoton, feszített tempójú, teljesítményberezett és fegyelmet követelő munka miatt nagyarányú a lemorzsolódás. Ugyanakkor a településről több közép és alsóvezető is ki nevelődött az üzemekben, esetenként átképzés után.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	250	231	481	35	14,0%	35	15,2%	70	14,6%
2009	261	205	466	41	15,7%	29	14,1%	70	15,0%

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

2010	256	247	503	36	14,1%	36	14,6%	72	14,3%
2011	259	251	510	28	10,8%	20	8,0%	48	9,4%
2012	260	252	512	27	10,4%	19	7,5%	46	9,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	70	70	72	48	48
20 éves és fiatalabb	fő	3	1	2	1	1
	%	4,3%	1,4%	2,8%	2,1%	2,1%
21-25 év	fő	6	7	7	5	5
	%	8,6%	10,0%	9,7%	10,4%	10,4%
26-30 év	fő	6	5	8	3	3
	%	8,6%	7,1%	11,1%	6,3%	6,3%
31-35 év	fő	18	24	18	5	5
	%	25,7%	34,3%	25,0%	10,4%	10,4%
36-40 év	fő	5	7	10	10	10
	%	7,1%	10,0%	13,9%	20,8%	20,8%
41-45 év	fő	6	5	5	5	5
	%	8,6%	7,1%	6,9%	10,4%	10,4%
46-50 év	fő	11	8	8	6	6
	%	15,7%	11,4%	11,1%	12,5%	12,5%
51-55 év	fő	12	9	7	8	8

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

	%	17,1%	12,9%	9,7%	16,7%	16,7%
56-60 év	fő	3	4	6	4	4
	%	4,3%	5,7%	8,3%	8,3%	8,3%
61 év felett	fő	0	0	1	1	1
	%	0,0%	0,0%	1,4%	2,1%	2,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	35	35	70	20	16	36	57,1%	45,7%	51,4%
2009	41	29	70	24	9	33	58,5%	31,0%	47,1%
2010	36	36	72	22	16	38	61,1%	44,4%	52,8%
2011	28	20	48	19	8	27	67,9%	40,0%	56,3%
2012	27	19	46	18	7	25	66,7%	36,8%	54,3%

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A csengersimai népesség iskolázottságát tekintve a 2011-es népszámlálási adatokból megállapítható, hogy 20% nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. A regisztrált munkanélküliek csoportján belül az utóbbi években a 8 általános végzettséget megszerzők aránya nőtt, ez azonban az álláskeresők számának csökkenését is figyelembe véve még mindig magas számot takar: a 8 általános végzettségűek száma valójában csökkenő tendenciájú. A regisztrált munkanélküliek körében a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek száma és aránya sajnos egyaránt csökken, mely ugyancsak csökkenti a foglalkoztatás esélyeit. Az alacsony iskolai végzettségűek számára a közfoglalkoztatás, a mezőgazdasági idénymunkák, az építőipari segédmunkák időszakosan és a településen lévő állattenyésztő telep, esetleg a 7 km-re lévő és busszal megközelíthető Csengeri Cipőgyár kínál munkalehetőséget korlátozott számban és alacsony fizetéssel.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	558	281	277	431	206	225	127	22,8%	75	26,7%	52	18,8%
2011	737	373	364	585	290	295	152	20,6%	83	22,3%	69	19,0%

Forrás: TeIR, KSH

Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosná I alacsonyab b végzettség		8 általános		8 általánosná I magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	70	4	5,7%	24	34,3%	42	60,0%
2009	70	3	4,3%	32	45,7%	35	50,0%
2010	72	3	4,2%	27	37,5%	42	58,3%
2011	48	1	2,1%	20	41,7%	27	56,3%
2012	46	1	2,1%	21	44,7%	25	53,2%

c) közfoglalkoztatás

A képzetlen vagy alacsonyan képzett, illetve a munkaerő piacon nem megfelelő végzettséggel (képzéssel) rendelkező álláskeresők részére az önkormányzat közmunka keretében biztosít munkát és megélhetést főként, 200 családból 62 család részére.

Idén közel 75 embert foglalkoztattunk, a szám évről évre növekedett a válság alatt indított egyre nagyobb arányú és támogatottságú közfoglalkoztatási programoknak hála. Ezek a munkavállalók a kiegészítő tevékenységeken (konyhalány, ebédhordó) kívül jövedelemtermelő és mintaprogramok megvalósításában vettek részt (belvíz elvezető árkok karban tartása, utak padkáinak és zöldfelületeinek karbantartása, mezőgazdasági zöldség és gyümölcsstermelés, kazánprogram-intézmény fűtés). A közfoglalkoztatási programokhoz képzési programokat is kapcsoltunk, főként mezőgazdasági téren (gyümölcs és zöldségkertés). A közfoglalkoztatási programban 1 brigádvezető, 1 adminisztrátor a polgármester iránymutatása alapján, az alpolgármester napi irányításával zöldségkertet készítettek és gondoztak, gyümölcsös felújítását végezték, belvíz elvezető árkokat javítottak és karbantartottak, járdákat és utakat javítottak és karbantartottak.

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

Érdekes tapasztalat, hogy a közfoglalkoztatási programokból elfogyott a felvehető szakképzett munkaerő a faluból, és a szakképzetleneket is éppen csak tudunk felvenni, mivel a munkahelyi szabályok be nem tartása miatt 5 ember munkaviszonyát meg kellett szüntetnünk. Ezek oka mentálhigiénés és szocializációs problémák voltak.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői.

A településről Csenger és Fehérgyarmat buszjáratokkal valamint közúton jól megközelíthető. Csengerben a cipőgyártással összefüggésben 2014-ben új munkalehetőségek adódnak. Csengersimában az állattenyésztés ad munkalehetőséget. A munkaerő célirányos képzése lehetőséget fog teremteni az elsődleges munkaerő piacon történő elhelyezkedésre. A településen folyamatban lévő beruházás (Piacsarnok és hűtőház, erdei iskola tanya, ifjúsági szálláshely, brikett és pellet előállító üzem kialakítása) folyamatban van, ami munkahelyeket teremthet az elsődleges munkaerőpiacon.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen;

Képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük biztosított a Munkaügyi Központ által szervezett vagy irányított tanfolyamokon. A közfoglalkoztatási programhoz 2013-ban képzés kapcsolódik, amely meglévő képességeket fog továbbfejleszteni. Elhelyezkedési esélyeiket kis mértékben növeli, de vállalkozóvá válásukat, kiegészítő jövedelem szerzésének lehetőségét segítheti. Szociális szövetkezet alakult 2012-ben és 2013-ban is a településen, a környező településeken lakók közreműködésével. Ezek segítséget adhatnak a hátrányos helyzetű munkavállalóknak is elhelyezkedésükre.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése szükséges. A Munkaügyi Központon kívül az LHH-s Kiút program, valamint IKSZT szolgáltatásai érhetőek el a településen. Az IKSZT-ben információs pont és tematikus programok szervezése nyújt segítséget a Csengersimáért Közhasznú Egyesületen keresztül.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása csak képzésükkel, megfelelő végzettség megszerzésével biztosítható. A helyben foglalkoztatás esélye a képzést követően is kevés eséllyel kecsegtet a társulásban működtetett intézményeknél. A településen működő önkormányzati fenntartású intézmények a településen létező igények kielégítésére jelenleg elegendő kapacitással működnek és a kapacitáshoz előírt szakmai létszámmal működnek. A foglalkoztatotti létszám növelése ezekben az intézményekben csak új szolgáltatások bevezetésével képzelhető el a jelen társadalmi folyamatok között.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nincs.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

a) igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma stb.

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

A szociális ellátások igénybe vételének aránya megmutatja, hogy az aktív korú lakosság foglalkoztatottság tekintetében rossz helyzetben van. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. (a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és Csengersima Község Önkormányzat 1/2004. (II. 01.) rendelete A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott ellátásokról és a személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákról, valamint azok igénybevételének módjáról). A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt helyzetéből adódóan sújtják. A települési önkormányzat a szociális helyzetük és rászorultságuk alapján a polgárokat pénzbeli, vagy természetbeni ellátásban részesíti. Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Aktív korúak, ellátása történhet a) rendszeres szociális segély b) foglalkoztatást helyettesítő támogatás, c) közfoglalkoztatás biztosításával. Aktív korúak ellátása (2012. december 31-ei állapot szerint): rendszeres szociális segély 18 fő részére lett megállapítva, ebből 5 fő egészségkárosodott, 5 fő 55 év feletti, illetőleg a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, 8 fő pedig 14 év alatti gyermeket nevel, a segélyre fordított összeg 4.719 eFt. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban év elején 108 fő, míg év végén 47 fő részesült, a támogatásra fordított összeg 16.500 eFt. A tárgyév folyamán 68 fő részére került megszüntetésre a támogatás, akiknek többsége az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban vett részt. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogos 215 fő év elején, míg év végén 196 fő részesült támogatásban, a támogatásra kifizetett összeg: 2.262 eFt. Óvodáztatási támogatásra vonatkozó igényt 35 fő nyújtott be, ebből elutasításra került 5 fő, a támogatásra kifizetett összeg: 480 eFt. A fenntartó önkormányzat a lakhatás feltételeinek biztosítására lakásfenntartási (LFT) támogatást nyújt a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásokhoz. Lakásfenntartási támogatásra 117 fő volt jogosult, a részükre megállapított támogatás összege: 9.694 eFt. Természetbeni juttatások közül Szamosbecs községben, 1 esetben kellett köztemetéssel kapcsolatos költségeket fizetnie nem kellett biztosítani az önkormányzatnak. Az ápolási díjat, a közgyógyellátást, illetve az időskorúak járadékát 2013. január 1-től a fehérgyarmati Járási Hivatalnál igényelhetik a törvényben előírt feltételeknek megfelelő lakosok. Az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot szintén a fehérgyarmati Járási Hivatal állapítja meg. Átmeneti segély 9 fő részére lett megállapítva, 99 eFt támogatási összegben. Az átmeneti segélyek alacsony száma jelzi, önkormányzatunk igen szűkös anyagi helyzetét is. Temetési segélyben 2 fő részesült a 2012-es évben, a temetési segélyre fordított összeg 50 eFt.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat 3 egymást követő bérlakás programban vett részt, melynek keretében szociális bérlakás állománya 2001 és 2006 között növekedett. 2001-ben egy orvosi szolgálati bérlakással rendelkezett, 2001-ben 4 db 50-80 m² alapterületű 2-4 szoba+konyha szociális bérlakást hozott létre. 2003-ban 6 db 60 m²-es 2 szoba+konyha szociális bérlakást épített és végül 2006-ban 4 db 50-60 m² alapterületű 2-3 szoba+konyha kialakítású szociális bérlakást épített az önkormányzat. A

községben mindig van 2-3 kiadó ház, amit akár hosszabb távra is bérbe tudnak venni a lakással nem rendelkezők piaci feltételek mellett.

b) szociális lakhatás

2001-ben 4 db szociális bérlakást hozott létre. 2003-ban 6 db szociális bérlakást épített és végül 2006-ban 4 db szociális bérlakást épített az önkormányzat. Ezek az önkormányzat rendeletében foglalt feltételekkel vehetőek igénybe a képviselő-testület döntése alapján kedvezményes havi bérleti díjért.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs a településen.

d,) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A településen elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakhatási körülmények romlását egyes egyedi esetekben a közszolgáltatások lekötése eredményezi a lakók nemfizetése miatt. Az önkormányzat a lakhatási körülmények javítását kamatmentes és vissza nem térítendő támogatásokkal igyekszik támogatni.

f) eladósodottság

Az eladósodott lakosokon az önkormányzat átmeneti segéllyel és a lakásfenntartási támogatás biztosításával, valamint a védendő fogyasztói státusz igazolásával tud segíteni.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Szamosbecs községben az infrastruktúra feltételei biztosítottak. A településen valamennyi lakásban a villamos energia és az ivóvízellátás megoldott, a közcsatorna hálózat és a kábeltelevízió szolgáltatás, melyen széles sávú internet is elérhető kiépített. A lakások jelentős része bekapcsolódott a gázfűtés rendszerébe. A rendszeres hulladékgyűjtés valamennyi lakásra kiterjed. A községből a környező települések helyközi autóbuszjárat igénybe vételével érhető el.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A településen nyilvántartott szegregátum nincs.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Településünkön nincs nyilvántartott szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai
Szegregációval veszélyeztetett terület már több évtizede létezik a település Rákóczi és Árpád utcák találkozásánál lévő részén. A településen élő romák már régóta tudatában vannak, hogy ott a romák közül a szegényebbek és igénytelenebbek laknak. Számukra a bevétel beosztása nem elképzelhető tapasztalataink szerint. A lakhatási feltételeket nem biztosítják saját maguk és gyermekeik számára. Védelembe vétel során sikerült rászorítani egyes ott lakó családokat közül a két legveszélyeztetebbet a kinti illemhely elkészítésére. Két olyan család él az utcában akik igénytelenségükkel a körülöttük lakókat is megbotránkoztatják. A családokban nevelkedő gyermekek felnövekvő generációja által kialakulhat egy a társadalomban lesüllyedő réteg. Ezekért az emberekért igyekszünk mindent megtenni, hogy ráébredjék őket a helyes beilleszkedő életformára.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A háziorvosi szolgáltatás a településen minden hétköznap mindenki számára elérhető módon biztosított. A településen lezajlott történések sajátosságából ered, hogy a településen élők egy része olyan háziorvost választott, aki nem rendel a településen. A védőnői ellátás székhelye a település, hetente ütemezetten illetve szükség szerint elérhető. A szakorvosi és fogászati ellátásokért a 8 km-re található Járási Központba Csengerbe kell beutazni. Ehhez a közösségi szolgáltatást ellátó busz ingyenesen igénybe vehető, illetve tömegközlekedéssel elérhető.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen a gyermekkor szűréseket helyben a védőnő elvégzi, a szükséges oltásokat a háziorvos időben beadja. A kötelező tüdőszűrésen a 30 év feletti lakosság 42-70 %-a részt vesz. Az egészségtudatosság érdekében indított programok érezhető hatást gyakoroltak. A programokat követő években 70 %-ot is elérte a megjelenők aránya, míg a következő évben 42 %-ra esett vissza. Az óvodában és iskolában a csengersimai székhelyű gyermekorvos látja el az iskolaorvosi feladatokat, szűréseket.

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgáltatások száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés a településen nem, de a Járási Központban és az óvodások számára Jánkmajtison biztosított, a fejlesztésre szoruló gyerekeket előreütemezetten a közösségi szolgáltatásokat ellátó busz szállítja ingyenesen.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Csengersima településen az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése biztosított, mivel a közös fenntartású intézmény hálózatban az ételmezésvezető a házi gyermekorvos irányításával, a Tisztiorvosi Szolgálat előírásait betartva a korosztályoknak igényeinek megfelelően állítja össze az étrendet. Az önkormányzat főzőkonyhája az óvodások, és iskolások számára eltérő igényeiknek megfelelő étrendet állít össze. A nyári időszakban a gyermekétkeztetési program és a nyári táborok számára is ellátja a konyha az étkeztetés feladatait. Az intézményekben nevelődő illetve tanuló gyermekek részére az alma és tej programokban való részvétel biztosítva van.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen lévő sportpályán a fiatalok nap mint nap szabadon sportolhatnak. A település bel és külterületén több kerékpárút is található, melyen rendszeresen megjelennek a mozogni vágyók, gyalog és kerékpáron. A sportolás önszerveződő csoportjainak a Csengersimáért Közhasznú Egyesület teremt keretet, ifjúsági focira, zumbára az asszonyok és lányok részére, valamint teremfocira a közép és fiatal felnőtt korosztály részére. A rendszeres sportolás feltételei az iskola tornatermében adottak fedett körülmények között kosárlabda, foci és röplabda, valamint asztalitenisz számára biztosítva lehetőségeket. Az iskolában labdarugó edzéseken sajátítják el tudásukat a tornákon eredményesen szereplő általános iskolás gyerekek, akik megyei és országos válogatókra is eljutnak, román-magyar nemzetközi tornákon is szerepelnek. A sporthorgászatra a település kül- és belterületén lévő tavak nyújtanak lehetőséget a Fekete István Horgászegyesületen keresztül.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A csengeri szociális szolgáltató központ valamint az egyházi szolgáltató nyújt házi gondozást a településen. Az idősek klubja működik, de szükségessé válik szolgáltatásainak bővítése a klubélet színesítése. 60 nappali ellátást igénybevevő és 12 házi segítségnyújtásban részesülő nyugdíjas él. Az étkeztetésben 90-en vesznek részt. Ezekhez, a szolgáltatásokhoz a Csengersimai főzőkonyha biztosítja a korosztálynak megfelelő összetételű élelmiszert.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható, valamennyi igény jogosult, aki kérelmezi felvételét ellátásba, kerül.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Minden gyerek lakjon jól, nyári gyermekétkeztetési programot biztosít az önkormányzat a rászorult gyerekeket nevelő családok részére az állami támogatás igénybevitelével megszervezve az ellátáshoz jutást. Szociális tűzifa programban és szociális földprogramban vesz részt a település a rászorultak támogatása érdekében, amihez jelentős önrészt is biztosított költségvetésében. Fiatal vállalkozók, és hátrányos helyzetű vállalkozókat támogató programok a Munkaügyi Központon

keresztül a településen is elérhetőek, a település a Szabad vállalkozási zóna része, így ebben is számos kedvezményt vehetnek igénybe a vállalkozók.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A településen minden évben megtartja közmeghallgatását a közösséget érintő kérdésekről a képviselő-testület, de ezekre az érdeklődés lanyha. A fiatalok számára a település központjában lévő templom parkja és a foci pályán lévő sportöltöző biztosít összejöveteli lehetőséget. Közösségi térként az Idősek Klubja előtti közpark szolgál a nem szervezett találkozásokhoz, valamint 2013. augusztustól a Csengersimáért Közhasznú Egyesület által működtetett IKSZT épület. A közösségi összejövetel egyik szép példája a minden évben megtartásra kerülő jótékonysági bál, melyen a fiatalok céljaira igyekeznek pénzt gyűjteni az önkéntesek. 2014. tavaszára készül el a szabadtéri kondipark a sportpálya és a létesülő erdei iskola között, mint új közösségi tér. A falu közepén lévő Simai-tó csatorna partján pihenőhelyekkel tarkított tanösvény készül és a Református Egyházközség tervezi a templom melletti park játszótérrel történő fejlesztését.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A községben az etnikai konfliktusok nem jellemzőek. Előfordult már ugyan, hogy egy roma szülő a gyermekével szemben eljáró pedagógust megtámadta, de ezt a rendvédelmi szervek szabálysértésként kezelték és etnikai konfliktusokról nem beszélhetünk. A közösségi együttélés problémái között a szomszédok közötti konfliktusok a leggyakrabban előforduló problémák, amelyek súlyosabb esetben, birtokvédelmi vitákban kerülnek levezetésre az Önkormányzati hivatalon keresztül. A településen időnként a Romániából érkező magukat magyarnak valló leteleplő, magyarul beszélő emberek beilleszkedése okoz problémát, de ezeket interperszonális beszélgetésekkel igyekeznek feloldani az érintettek. Etnikai konfliktusok nincsenek és más konfliktusok ritkák a településen élők életében.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A községben problémás élethelyzetbe kerülő embereken igyekeznek a lakosok egyénileg és közösségesen is segíteni. Egy a településen élő roma nemzetiségű asszonyt évek óta lát el a falu közössége lakhatással, az önkormányzat munkával, akinek gyerekei adták el a feje alól a házat és nem adnak szállást neki, bár ők is 14-en laknak 40 m²-en. A faluban „csicskázató” családot nem tűrte a falu, kitasztották a közösségből őket, és a tevékenységgel felhagytak, a faluból elmentek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A községben nincs roma nemzetiségi önkormányzat, sem roma szószóló. A nemzetiségi választáson egy személy regisztráltatta magát, bár a településen 35 embert tartanak romának. A településről származik az országgyűlés egyik magát romának valló képviselője, akinek felmenői ma is a településen élnek. A képviselőnő tartja a kapcsolatot a község vezetőivel, volt rá példa, hogy rendezvény szervezésével segítette a község életét.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony képzettség, nehéz elhelyezkedés	Felnőttképzés keretében képzések biztosítása
Életvezetési problémák	Beilleszkedést segítő programok

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Községünkben 760 fős lakosságából a 0-18 év közöttiek száma 172 fő, ez a korosztály az összlakosság 22 %-a, melyből

Életkor	Létszám (fő)	Aránya az összlakossághoz (%)
0-3	30	3,9
4-6	24	3,1
7-14	77	10,1
15-18	41	5,3

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások, és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van. A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Gyermekek napközbeni ellátását óvodában és általános iskola alsó tagozatában napközis foglalkozás vagy általános iskola felső tagozatában tanulószobás foglalkozás keretében kell biztosítani. Az óvodai ellátást a Gacsállal közösen fenntartott intézmény csengersimai tagintézményben 24 gyerek számára biztosítja, az általános iskolai ellátást Kölcsey Ferenc Körzeti

Általános Iskola intézményben 106 gyerek, ebből 5 szamosbecsi és 3 császlói gyerek 38 gacsályi számára biztosítja.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Védelembe vétel felülvizsgálata 1 esetben 11 gyermekkel kapcsolatban indult. A védelembevétel felülvizsgálata a gyermekek védelembe vételének fenntartásával zárult, mivel a család körülményei nem változtak, és a gyerekek iskolába járása, illetve felszerelésük biztosítása nem történt meg minden esetben a szülő részéről, így a gyermekek veszélyeztetettsége továbbra is fennállt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2011. július 1-jén, 95 gyerek után 45 szülő, valamint 5 fő saját jogán részesült. 2011. november 1-jén 99 gyerek után 51 szülő, valamint 3 fő saját jogán részesült. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők két alkalommal kaptak 5.800-5.800,- Ft támogatást, mely összesen 1.171.600,- Ft volt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A gyermekjóléti ellátásokat a gyermekek védelméről és a gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján tervezi az önkormányzat. Településünkön a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma emelkedést mutat. 2011-ben mintegy 263 család volt, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 130%-a, illetve 140%-a (egyedülálló szülő, vagy fogyatékos, beteg gyermek esetén) alatt volt. 2012. évben 285 család.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2011. július 1-jén, 95 gyerek után 45 szülő, valamint 5 fő saját jogán részesült. 2011. november 1-jén 99 gyerek után 51 szülő, valamint 3 fő saját jogán részesült. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők két alkalommal kaptak 5.800-5.800,- Ft támogatást, mely összesen 1.171.600,- Ft volt

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást nem igényelt senki, hivatalból a képviselő-testület nem állapított meg senkinek. A településen egyes családok, a gyermekjogán járó óvodáztatási támogatásban részesülnek, amelynek feltételeit törvény szabályozza. A településen nem túl magas a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkező szülők aránya, ami egyben feltétele is az óvodáztatási támogatás igénybevételének.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Gyermekek napközbeni ellátását óvodában és általános iskola alsó tagozatában napközis foglalkozás vagy általános iskola felső tagozatában tanulószobás foglalkozás keretében kell biztosítani. Az óvodai ellátást a Gacsállal közösen fenntartott intézmény csengersimai tagintézményben 24 gyerek számára biztosítja, az általános iskolai ellátást Kölcsey Ferenc Körzeti Általános Iskola intézményben 106 gyerek, ebből 5 szamosbecsi és 3 császlói gyerek 38 gacsályi számára biztosítja. Gyermekétkeztetést a fenti intézményben, illetve annak telephelyén biztosítjuk.

Óvodában 14 gyermek részesül teljes díjmentességben rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosultsága, 1 gyermek 3 vagy több gyerekes családból származik és ezért a térítési díj, felét fizeti.

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

Az általános iskolában 23 alsós tanuló teljes díjmentességet élvez rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosultsága miatt, és 5 alsós tanuló 3 vagy több gyerekes családból származik és ezért a térítési díj felét fizeti, 1 felsős tanuló 3 vagy több gyerekes családból származik és ezért a térítési díj felét fizeti, 48 fő felsős tanuló teljes díjmentességet élvez rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosultsága miatt.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen 3 gyermek rendelkezik állandó lakcímmel, aki magyar állampolgársággal nem rendelkezik. Ők a nevelési és oktatási ellátást Romániában (Satu Mare-ban) veszik igénybe.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincsen szegregátum. Azon területen élő gyermekek, amelynek szegregálódásának veszélye fennáll, fokozott figyelemben részesülnek. Az ott élő családok közül egy családvédelemben vétellel érintett.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg. A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja. Szakemberek gondoskodnak a fogyatékkal élő gyermekek szüleinek hatékonyabb tájékoztatásáról, a korai fejlesztés egyéb lehetőségeinek is-mertetéséről.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői ellátást Csengersima székhellyel működő védőnői szolgálat látja el, melynek keretében Csengersima, Komlódtótfalu, Szamosbecs, Szamostatárfalva községekben 1 fő főállású védőnő látja el a feladatokat. Csengersimában hetente 3 alkalommal, van lehetőség a település lakóinak a védőnői ellátás igénybevételére, viszont a védőnő napi rendszerességgel látogatja a valamilyen oknál fogva arra rászoruló családokat. A védőnő a községben 98 fő 0-14 év közötti gyermeket gondoz 80 családban, 2012-ben 531 látogatási alkalommal. A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül. Az óvodában, általános és középiskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményekben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozta. Pl.: Zöld nap, Víz napja, Föld napja, tömegsport, stb.

A védőnő családlátogatásai során a várandós kismamák, gyerekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Csengersima községben házi gyermekorvosi ellátás nem működik, legközelebb Csengerben és Jánkmajtison van gyermekorvos. A szakorvosi ellátás igénybevételéhez Mátészalkára, vagy Fehérgyarmatra kell utaznia kis betegeknek.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen a 0-7 éves korú gyermekek száma enyhe növekedést mutat. Ezeknek a gyermekeknek az egészségügyi ellátását a házi orvos és a védőnő közösen látják el. A Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa folyamatosan szem előtt tartja a gyermekek érdekeit, az intézmények között jól működik a szociális jelzőrendszer. Az óvodáskorú gyermekek helyben járnak óvodába. A településen bölcsődei ellátás nem működik. A gyermekek korai fejlesztése az óvodában biztosított Jánkmajtisra szállítja az önkormányzat a logopédiai ellátást igénybevevő gyerekeket. Rehabilitációs ellátás a település környezetében nem elérhető. A legközelebbi szakellátó intézmény Éltés Mátyás Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Gyermekotthon, Kollégium és Pedagógiai Szakszolgálat Nyírbátorban, ahol fogyatékkal élő gyermekek ellátását biztosítják.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatást Csenger Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálata látja el.

A gyermekjóléti szolgáltatás fő feladatai:

- a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése,
 - információk átadása,
 - jogok és kötelességek ismertetése,
 - hivatali ügyekben való eligazodás segítése,
 - önállóságra nevelés,
- a veszélyeztetettség megelőzésének támogatása: jelzőrendszer működtetése, okelemzés, javaslattétel a megoldásra,
- a veszélyeztetettség megszüntetésének segítése: családgondozás, egészségügyi és szociális ellátás kezdeményezése, javaslatkészítés.

e) gyermekvédelem

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalatai szerint a településen az elmúlt években veszélyeztetettség csak családi konfliktusok, válások következtében alakult ki, illetve a serdülő korosztályban, a középiskolában korosztályi csoporton belüli negatív környezet miatti bolti lopás miatt kellett több esetben védelembe-vételi tárgyalást tartani. Ideiglenes elhelyezés 2007-ben egy esetben 1 család esetén 4 gyermek kapcsán történt, mely esetben egy hónappal később a végleges elhelyezésről kellett dönten. Védelembe vétel elrendelése 2010-ben 11 gyermek kapcsán 1 családban, majd 2012-ben 3 gyermek kapcsán 1 családban került sor. A gondozás okai elsősorban a család szociális és lakáskörülményei, valamint az óvodában való magatartási, agresszív megnyilvánulás egy gyermek esetében, illetve az újszülött gyermek egészségügyi problémái. A veszélyeztetett gyermekeket alapellátás, majd védelembe vételi eljárást követően

gondozta a Gyermejkölési Szolgálat eredményesen. A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, illetve a házi orvos által és az iskolaorvosi szolgálaton keresztül.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Gyermekek átmeneti gondozását ellátási szerződés alapján a Megyei Önkormányzat biztosítja. Krízishelyzetben a kiskorú gyermeket nevelő szülők a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat munkatársától kérhetnek, illetve kapnak segítséget. Krízishelyzet esetén a családokat segítő szolgáltatások köre széles, egyedüli probléma, hogy a legtöbb szolgáltatás csak a megyeszékhelyen, Nyíregyházán és Mátészalkán érhető el.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen szabadtéri füves nagy focipálya, és fedett tornaterem várja a sportolni vágyókat, valamint kerékpárutak és tanösvények a település kül- és belterületén. Már több évben is egészségnapot tartott az önkormányzat, ahol egészségügyi felvilágosítás és ingyenes szűrőprogramok várták az érdeklődőket. A településen a tervek szerint jövőre a Gyerekesély program keretében szabadtéri kondipark épül, idén augusztustól IKSZT épület várja a közösségbe vágyókat. Európai Unió támogatással az áldozattá válás elkerülését célzó és a helyes konfliktuskezelést oktató program valósul meg a település általános iskolájának részvételével.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Nyári gyermekétkeztetési programban veszünk részt évek óta, melynek keretében átlagban és összesen 86 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére 50 napon át biztosítottunk egyszeri meleg étkezést. Önerőből 18 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére biztosítottunk egyszeri meleg étkeztetést. Ténylegesen felhasznált állami támogatás: 1.258.000,- Ft. Több éven keresztül a képviselő-testület ingyenes tankönyvet biztosított minden a településen általános iskolában tanuló gyerek részére. Ma a jogszabály szerint ingyenes tankönyvben részesülő gyermekek hozzá tudnak jutni ingyen a tankönyvekhez.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Nem történt észrevétel, sem hátrányos megkülönböztetés.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A településen is hozzájut minden rászorult az országos támogatásokhoz az önkormányzaton és a járási hivatalon keresztül. A hátrányos helyzetben lévő gyermekek így többlettámogatáshoz juthatnak. A településen nyári gyermekétkeztetési program fut minden évben. A gyermekek mikulás csomagot kapnak minden évben. Az oktatási intézményekben iskolatej és iskola alma programokban vesznek részt a gyermekek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Településünkön a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A HHH gyermekek száma az elmúlt 5 évet figyelembe véve jelentősen nem változott. Nincs sem szegregált óvoda, sem szegregált iskola a településen. Az általános iskolákban hátrányos helyzetű tanulók száma 75 fő, ebből a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 42 fő.

Az intézményben integrált oktatás folyik: a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.

Az oktatás színvonalát az iskola minden tanulója számára igyekszik biztosítani: A TIOP 1.1.1.07/1 pályázat keretében sor került az iskola informatikai infrastruktúrájának fejlesztésére, mely felkészíti a tanulókat az informatikai eszközök későbbi nélkülözhetetlen használatára.

Az óvodában a hátrányos helyzetű gyerekek száma: 15 fő a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 4 fő.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. A napközi otthonos óvoda infrastruktúrája kiemelkedő szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. Logopédus, gyógytornász és fejlesztő pedagógus heti egy alkalommal tart foglalkoztatást az óvodában, ezeket szolgáltatásokat a kistérségi társulás keretében oldja meg Önkormányzatunk.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Településünkön hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás képzés területén nem tapasztalható. Nincs sem szegregált óvoda, sem szegregált iskola a településen.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

A gyerekek közül szinte mindenki a helyi általános iskolába jár, csak néhány gyermek jár a Csengeri, illetve a Fehérgyarmati iskolákba. A fehérgyarmati általános iskolába sport tagozatra iratkozott be gyerek. A helyi egy kisebb létszámú falusi iskola alacsonyabb osztály és csoport létszámokkal és jó felszereltséggel, a másik kettő városi iskola több iskolán kívüli elfoglaltsággal.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

„A” típusú Bursa Hungarica ösztöndíjat 5 fő részére állapított meg a képviselő-testület 5.000,- Ft/hó összegben, mely összeghez az alapítvány szintén 5.000,- Ft támogatást állapított meg. A hallgatók így 10.000,- Ft/hó támogatáshoz jutottak hozzá, melyhez az önkormányzat teljes hozzájárulása 250.000,- Ft volt összesen. B típusú Bursa Hungarica ösztöndíjat 2 fő részére állapított meg a képviselő-testület.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szabadidős programok alacsony száma	Szabadidős programok szervezése, ifjúsági közösségi ház kialakítása, internet hálózattal, berendezési tárgyakkal, sporteszközökkel felszerelve. Játszóter kialakítása közterületen

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Gyermekkorban és a 18 év alatti lakosság esetében a nemek összetételére a megyei adatok alapján a férfiak magasabb aránya a jellemző, ez az eltérés itt nem érzékelhető. A 65 év felettiéknél a nők száma magasabb, de az eltérés itt sem jelentős. A nők részéről a társadalom egészében várható magasabb átlagéletkor miatt azonban az idősebb korosztályokban arányuk felülreprezentált. Az arányok közelítenek az országos és a megyei átlagokhoz

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Részben a közfoglalkoztatásnak köszönhetően általánosságban megfigyelhető a munkanélküliek számának csökkenése, azonban a munkanélküliség problémája településünkön a nőket érinti inkább. A közfoglalkoztatás leginkább idényszerű munkát foglal magában, ezen belül is fizikai munkát, így a férfiak foglalkoztatása jellemzőbb.

A nők foglalkoztatását gátló főbb akadályok közt meghatározó szerepet játszik a kereslet-kínálat alakulása. Bár az utóbbi időben, a közfoglalkoztatási formában megoldott a foglalkoztatásuk. Az álláskereső népesség között a nők száma alacsonyabb a férfiak 35 fős létszámához viszonyítva 21 fő. A közhasznú munkában a férfiakhoz hasonló mértékben vesznek részt. Az önkormányzati intézményekben főként nők vannak foglalkoztatva. Az idősek otthonában kizárólag, a házi orvos mellett női asszisztens van foglalkoztatva, a négy települést ellátó védőnő nő. Az óvodában csak nők vannak foglalkoztatva, az általános iskolában 4 férfi és 11 női pedagógus, 2 takarítónő és 1 férfi karbantartó van foglalkoztatva. Az önkormányzati hivatal kapcsán három férfi és 5 nő végzi a feladatokat.

A nők gazdasági szerepére azért is tekintettel kell lenni, mert az egyszülős családok jelentős részében a nők a családfenntartók. Abban az esetben, ha a nők álláskeresők, a család helyzete is megrendülhet, a család segítségre szorul-szorulhat. A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel, anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy nem tudnak felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Munkaügyi Központ Kirendeltsége által indított képzéseken alkalmasszerűen részt vesznek az éppen munkanélküli nők. Kizárólag nők végezték el a szociális gondozói képzést, a takarítói képzést. Az idén indult mezőgazdasági technikus képzésben 13 férfi mellett 6 nő vesz részt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők részére településünkön munkalehetőséget az Önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás és az intézményekben jelentkező kisegítő, főként takarítói munkák jelentik. Ahhoz, hogy a közfoglalkoztatáson kívül esetleg más munkakör betöltésére is

lehetőségük legyen, először tanfolyami képzésüket kellene megoldani. A település közelében azonban Csengerben (4 km) a cipőgyárban, illetve Csengersimában (3 km) a szarvasmarha tartó telepen is van munkalehetőség számukra. Ezek a végzettség hiánya miatt ugyanakkor fizikai munkák.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hátrányos megkülönböztetésről nem beszélhetünk a településen férfiak és nők bérezése között. A napszámok és munkaegység bérek azonosak, ha a teljesítmények nem is. A közhasznú munkában a férfiakhoz hasonló mértékben vesznek részt. Az önkormányzati intézményekben főként nők vannak foglalkoztatva. Az idősek otthonában kizárólag, a háziorvos mellett női aszisztens van foglalkoztatva, a négy települést ellátó védőnő nő. Az óvodában csak nők vannak foglalkoztatva, az általános iskolában 4 férfi és 11 női pedagógus, 2 takarítónő és 1 férfi karbantartó van foglalkoztatva. Az önkormányzati hivatal kapcsán 3 férfi és 5 nő végzi a feladatokat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek és családi napközi hálózat nem elérhető a kisgyermekes szülők részére, ilyen jellegű szolgáltatás Csengerben érhető el. Az önkormányzat biztosít eltérő munkaidő beosztást, illetve részmunkaidős foglalkoztatást a nők számára.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor. A roma lakosság körében a családtervezés nem megfelelően kezelt kérdés. Van olyan család, ahol 40 m²-en 14 gyermek él, akik közül 2 gyermek sérült, és az anyukának 3 vetélése is volt, jelenleg is terhes, de terhesgondozáson nem megfelelően hajlandó résztvenni.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	28	28
2009	1	22	22

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

2010	1	23	23
2011	1	30	30
2012	1	29	29

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján néha egy-egy esetre derül fény, ugyanakkor egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. A családon belüli erőszak felderítésében és kezelésében nagy segítséget nyújt a település Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálatának munkatársa.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Csengersima településhez legközelebb lévő anyaothton, illetve családok átmeneti otthona a megye-székhelyen, Nyíregyházán található. Krízishelyzetben a településen élő nők a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat segítségét vehetik igénybe.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Szamosbecs Község Önkormányzata példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerep-vállalásának erősítésére. A település közintézményeiben, vezető beosztásban lévő nők száma magasabb, mint a férfiaké, a közalkalmazottak döntő hányada nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására indított kezdeményezések első csírái a településen kezdenek kibontakozni. A specifikusan nők számára szervezett programok (sport terén a zumba), iskolai áldozattá válást megelőző programban kifejezetten a nőkre koncentrált fejezetek. A községben nem érzékelhetők a nőket érő hátrányos megkülönböztetés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra növeli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A népesség összetételében az idős korúak aránya, az országos átlagnak megfelelően emelkedő tendenciát mutat. A nyugdíjban részesülők között igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Csengersima községben a lakosság összlétszámát viszonyítva kiemelkedően jónak mondható az időskorúak helyzete. A településen működik a házi segítségnyújtás, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a nappali ellátás, étkeztetés intézménye, mely biztosítja az időskorúak biztonságos mindennapjait.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorú lakosság száma, nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban való részesülése a következőképpen alakul:

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	101	155	256
2009	98	153	251
2010	88	150	238
2011	83	138	221
2012	82	136	218

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre való tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély településünkön, illetve a munkaerő-piacon nincs, kivételt jelent, ha speciális tudással rendelkezik.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Településünkön az idősebb korosztály foglalkoztatására nem igazán nyílik lehetőség, hiszen településünkön a munkanélküliségi ráta az országos átlagnál jóval magasabb, a fiatalabb korosztály számára sem igazán van lehetőség foglalkoztatásra. Ugyanakkor a mezőgazdaság területén alkalmi munkavégzésre van lehetőségük, de ezek nehéz fizikai munkák, melyeket egyre kevésbé tudnak elvállalni. A háztáji gazdaságban kiskerti munkákat sokan végeznek ezzel egészítve ki jövedelmüket (meggy), illetve segítik megélhetésüket (zöldséges kert, állattartás).

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A magasabb bérrel rendelkező idősebb munkavállalók helyett sok esetben a munkáltató a községében a fiatalabb és kevesebb tapasztalattal rendelkező munkavállalót választja.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szervi megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez

nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia. Településünkön az idősek megsegítésére házi segítségnyújtás és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás, étkeztetés működik. A szociális gondozók napi rendszerességgel keresik fel az időseket, egészségi és szellemi állapotuknak megfelelően látják el a mindennapi feladatokat. Az idősek településünkön szociális étkeztetésben részesülnek. A település házi orvosa rendszeresen felkeresi az idős betegeket.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Településünkön a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az idősek aktívan részt vesznek az Idősek Otthona életében, valamint a református egyház életében is aktívan részt vesznek.

c) idősek informatikai jártassága

A településünkön működő Idősek Otthonában az eMagyarország pont teszi lehetővé az idősek internet hozzáférését, az idősek informatikai jártassága és e területre irányuló érdeklődése változó. A településen az internet hálózat kiépítése megtörtént, de tapasztalataink szerint az idősek csak egy-két esetben élnek ezzel a lehetőséggel.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen az idősek számára szervezett képzések nincsenek. Az Idősek Klubjában a dolgozók ugyanakkor rendszeresen szerveznek programokat az idősek számára, megünneplik a nőnapot, amelyen az iskolások és óvodások is műsort adnak az idősek számára, kirándulást is szerveznek minden évben. Jó az együttműködés a környező idősek klubjaival.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás az idős emberek problémája	Programok szervezése, közösség építés az idősek számára specifikáltan.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Csengersimában 6 fogyatékossgal élő személyről tudunk. 1 kiskorú autista kisfiú, akinek szüleinek a legnagyobb problémát az okozza, hogy a gyermek általános iskolába helyben nem akarják járatni, megfelelő speciális általános iskolai oktatást nyújtó intézménybe pedig kollégiumba nem akarják adni, naponta pedig nem tudják oda vissza 120 km-t utaztatni, mivel közfoglalkoztatási bérből élnek. 1 középkorú szellemileg sérült felnőtt férfinak a speciális terápiákra eljutás jelenti a legnagyobb problémát, jelenleg felesége ápolja. 1 fiatal férfi süketnéma, az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében alkalmazza. 1 nő mozgásában korlátozott, de bottal és kis háromkerekű járművel tud közlekedni, és bolti eladóként dolgozik. Több idős ember betegségei következtében mozgásában, hallásában, látásában korlátozott, de közülük vakok személyi járadékában csak egy fő részesül.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Csengersimában 1 fiatal férfi süketnéma, az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében alkalmazza. 1 nő mozgásában korlátozott, de bottal és kis háromkerekű járművel tud közlekedni, és bolti eladóként dolgozik. A foglalkoztatók a mozgásukban korlátozottak alkalmazására helyenként felkészültek, de igazából csak valamilyen képzettséggel rendelkező személyek tudnak így elhelyezkedni.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élő személyek valamennyien családi körben élnek. Az idősek otthona dolgozói a nyugdíj jogosultak ellátásában házi segítségnyújtás keretében biztosítanak ellátást és segítséget a családoknak. Lehetőség lenne arra, hogy a csengeri fogyatékos nappali ellátó intézetbe felvételt nyerjenek, de egészségi állapotuk ezt nem teszi lehetővé.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül. A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat közintézményeinek (iskola, óvoda, konyha) akadálymentesítése nagyjából és részben megoldott. Az orvosi rendelő és védőnői szolgálati helyiség teljes körűen akadálymentesített. Az iskola, óvoda és az idősek napközi otthona fizikailag akadálymentesített. Az IKSZT épület teljes körű akadálymentesítéssel épült.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A sportolásnak otthont adó tornaterem akadálymentes, a könyvtár az akadálymentes IKSZT épületben található, ahol a közösségi internet hozzáférést is biztosított. A boltok egyike részben és elavultan akadálymentesített. A posta épülete nem akadálymentesített. Az önkormányzat épületes csak részben és elavultan akadálymentesített. Az óvoda és iskola fizikai akadálymentesítése megoldott. Az orvosi rendelő és védőnői szolgálati helyiség teljes körűen akadálymentesített.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Településünkön a munkahelyek, vállalkozások ritka kivételtől eltekintve nem akadálymentesítettek. Főként csak az önkormányzati munkahelyek akadálymentesítettek, de azok sem minden esetben és minden szempontból. Az önkormányzat közintézményeinek (iskola, óvoda, konyha) akadálymentesítése nagyjából és részben megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen lévő járdák és parkok akadálymentesítettsége nem megoldott. A településen a közösségi közlekedést a Volán autóbusz járatai szolgálják, ez a közlekedési forma a fogyatékkal

élők számára nem minden esetben elérhető, hiszen kerekes székekkel közlekedő fogyatékos személyek nem tudják igénybe venni.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A falugondnoki busz alkalmas a fogyatékkal élők szállítására, azt igény szerint biztosítja, fogyatékosok nappali intézménye nem működik a településen.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fogyatékkal élő személyek a településen elérhetnek minden országosan államilag biztosított támogatást, melyek megszerzéséhez minden információt segítenek megszerezni a közös önkormányzati hivatal dolgozói.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiánya egyes közintézményekben, és köztereken	Valamennyi középület akadálymentesítése, utak, járdák, közterek
Speciális ellátást, oktatást biztosító intézmények távolsága, az eljutás nehézsége.	Az eljutás biztosításának megszervezése/könnyítése az igénybevételnek.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Csengersima községben Református Egyházközség található, az idősek, rászorultak, családok lelki gondozása területén, a fiatalok nevelése terén végez tevékenységeket. Az önkormányzat segíti és támogatja a Református Egyházközség ezen területeken végzett munkáját. A Református Egyház bentlakásos idősek otthonát működtet a közeli Csenger városában, ahol több a településről oda költözött idős ember él. Az egyházközség az önkormányzattal közös projektben ifjúsági szálláshelyet és környezeti bemutató pontot hoz létre romániai partnerekkel is együttműködve. Az önkormányzat a pályázat keretében tanösvényt hoz létre, amelynek kiindulópontja az ifjúsági szálláshely, egyik megállóhelye pedig a műemlék református templom. Az egyházi temető biztosítja a falu számára a köztemetőt is, ahol pályázati támogatásból az önkormányzat épített ravatalozót és urna falat. A temető karbantartásában alkalomszerűen az önkormányzat is részt vesz. A településen a katolikus egyház filiája található. A katolikus egyházközséggel közösen együttműködve a Csengersimáért Közhasznú Egyesület közösségi házat hozott létre a régi kápolna felújításával és bővítésével. Az önkormányzat a leromlott állagú katolikus kápolna helyett egy új

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

kápolnát épített az egyházközségnek ezzel köszönve meg a közösségi ház létrehozásában nyújtott segítségét. A település oktatási és nevelési intézményeiben és idősök otthonában az egyházak segítik az ellátottak lelki gondozását.

A településen működő Csengersimáért Közhasznú Egyesület a fiatalok és fiatalosan mozgók sportolását, a fiatalok szabadidejének hasznos eltöltését, a kerékpározók és túrázók érdekeinek képviselését, a környezet védelmét támogatja programjaival az önkormányzattal szoros együttműködésben.

A Nagygécért Közhasznú Egyesület Nagygéc településrész múltjának megőrzése és jövőbeni fejlesztésének támogatása céljából lát el feladatokat, minden évben megrendezve a Nagygéci emléknapot amikor a településről elszármazottak találkozni tudnak.

A roma közösség érdekeit szervezet nem látja el, a nemzetiségi önkormányzat nem jött létre.

Összefogás Csengersimáért néven idén szociális szövetkezet alakult a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatásának elősegítése érdekében.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat segíti és támogatja a Református Egyházközség ezen területeken végzett munkáját anyagilag és szakmailag is. A képviselő-testület több tagja a Csengersimáért Közhasznú Egyesületen belül is kifejti tevékenységét. A Nagygécért Közhasznú Egyesület tevékenységével sokat tesz a településrész közterületeinek rendezettségének megóvásáért. Az önkormányzat mindig támogatja munkájával az egyesület rendezvényeit.

Az egyházközség az önkormányzattal közös projektben ifjúsági szálláshelyet és környezeti bemutató pontot hoz létre romániai partnerekkel is együttműködve. Az önkormányzat a pályázat keretében tanösvényt hoz létre, amelynek kiindulópontja az ifjúsági szálláshely, egyik megállóhelye pedig a műemlék református templom. Az egyházi temető biztosítja a falu számára a köztemetőt is, ahol pályázati támogatásból az önkormányzat épített ravatalozót és urna falat. A temető karbantartásában alkalomszerűen az önkormányzat is részt vesz.

Az Összefogás Csengersimáért szociális szövetkezet tagja az önkormányzat és helyi biztosításával és a működés feltételeinek biztosításával segíti a szövetkezet munkáját.

A Csengersimáért Közhasznú Egyesület tevékenységeinek helyet biztosít és programjainak lebonyolításában segítséget nyújt az önkormányzat.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Csengersima Község Önkormányzata a Csengeri kistérség területén, a Csengeri járásban a Csengeri Többcélú Kistérségi Társulás tagja, valamint a Csengeri Közös Önkormányzati Hivatal tagja. 3 társulás keretében látja el a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a házi segítségnyújtás, az étkeztetés, a nappali ellátás, óvodai ellátás, gyermekjóléti szolgáltatás és családsegítő szolgálat feladatait.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Csengersimában nincs nemzetiségi önkormányzat. A községben magyar állampolgárságú roma nemzetiségű és román állampolgárságú román nemzetiségű emberek élnek.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Csengersimán több civil szervezet is fontos szerepet játszik az esélyegyenlőség területén.

A Csengersimáért Közhasznú Egyesület céljai:

- az egyesület céljait elősegítő oktatás, ismeretterjesztés;
- a hátrányos, mozgássérült és halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok támogatása, az esélyegyenlőség érvényre juttatására, ennek érdekében oktatások, személyiségfejlesztő tréningek, munkahelyre történő visszavezetést segítő képzések szervezése;
- a település társadalmi, kulturális, gazdasági, infrastrukturális fejlesztése;
- a falusi turizmus fejlesztése, a település természeti és épített örökségének bemutatása;
- a település sportolni vágyó közönségének a rendszeres sportolás, versenyzés, testedzés, felüdülés biztosítása;
- a diák, és szabadidősport kereteinek megteremtése, az egészséges életmód népszerűsítése;
- a település értékeinek felkutatása, megőrzése;
- a természeti környezet védelme;
- a nagycsaládosok érdekvédelme, segítése, támogatása;
- az időskorúak gondozása, segítése, érdekvédelme;
- kapcsolatteremtés más szervezetekkel.

A Nagygécért Közhasznú Egyesület céljai:

- Nagygéc község múltjának feltárása és bemutatása;
- A település Árpád-kori műemléktemplomának felújítása, karbantartása;
- A nagygéci Hősök parkjának rendbetétele;
- A nagygéci Magtár épületének megőrzése, karbantartása;
- Kapcsolatteremtés más szervekkel bel-, és külföldön egyaránt.

A HATÁRSZÉL Szociális Gazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság céljai:

- a település fejlesztésének és az elért eredmények fenntartásának segítése
- a település intézményeinek és közterületeinek szépítése és javítása,
- a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatásának segítése.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Helyi vállalkozások közül egy jelentősebb a mezőgazdasági termelés területén foglalkoztat (állattenyésztés-szarvasmarha telep), ahol több hátrányos helyzetű, képzetlen személy dolgozik. A kereskedelem területén több kis és egy nagyobb vállalkozás tevékenykedik és foglalkoztat, de elsősorban képzett és egészséges embereket, bár van rá példa, hogy a kereskedelemben mozgásában korlátozott 50 év feletti nőt is alkalmaznak. A Csengerben működő Esély-program forprofit munkaügyi szolgáltatásokkal igyekszik segíteni a hátrányos helyzetű embereket.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek.

A helyzetelemzés megállapításai szerint a településen a következő problématerületek esetében kell beavatkozásokat tervezni:

Az esélyegyenlőségi programban tervezett beavatkozások megvalósítása érdekében az önkormányzat, minden olyan önkormányzati döntés előkészítésekor, amely az önkormányzat által helyben biztosított szolgáltatások átalakítását vagy fejlesztését célozza, ideértve a fejlesztési vagy beruházási projektek megtervezését is, olyan esélyegyenlőségi hatáselemzést szükséges készítenie, amely alapján tervezhető az intézkedésnek/fejlesztési projektnek a három kiemelt esélyegyenlőségi célcsoportra gyakorolt konkrét hatásai, és biztosítható azok eredményeihez való hozzáférésük. Az esélyegyenlőségi hatáselemzés elvégzése szükséges feltétele annak, hogy az önkormányzat az esélyegyenlőségi programban kitűzött céljaival és vállalt feladataival összhangban valósítson meg fejlesztéseket, beruházásokat a település területén.

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről. Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni. Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi szakértőt kell bevonni.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az önkormányzat esélyegyenlőségi programja az Önkormányzat honlapján, www.csengersima.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	Alacsony képzettség, nehéz elhelyezkedés Életvezetési problémák	Tanulni és dolgozni! Élj helyesen és meglesz az eredménye.
Gyermekek	Szabadidős programok alacsony száma	Játsz velem!
Idősek	Elmagányosodás az idős emberek problémája	Fogd a kezem!
Nők	A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra növeli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Anyák munkával a családjáért.
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés hiánya egyes közintézményekben, és köztereken. Speciális ellátást, oktatást biztosító intézmények távolsága, az eljutás nehézsége.	Had jöjjenek be! El akarom érní!

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők		
Gyermekek		
Idősek		
Nők		

Fogyatékkal élők		
------------------	--	--

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák emberhez méltó körülmények között akarnak élni. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők szakmát szereznek és dolgoznak. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek életkoruknak megfelelő programokat érhetnek el. Folyamatosan odafigyelünk az idősek elmagányosodásának megakadályozására. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a személyiségük fejlődéséhez szükséges tevékenységek elérését. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők elérhessék a számukra szükséges szolgáltatásokat.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	„Élj helyesen s meglesz az eredménye”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Társadalmi normáktól való eltérés, életvezetési problémák szomszédviták évente 4
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: célcsoportok feltárása, meghatározása, csoportos beszélgetések Közép: adott célcsoport normáinak megismerése, tisztázása az elvárt normáknak Hosszú: segítségnyújtás, probléma megoldásában és ennek társadalmisítása, a célcsoportban való tudatosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none">- életvezetési tanácsadás- jó gazda, tiszta udvar-rendes ház települési verseny- oktató tevékenység, felzárkóztató- munkába való jutás, visszavezetés a munka világába- jó példákat bemutatni (Roma családok, beilleszkedett családok)- felnőttképzés
Résztevők és felelős	<ul style="list-style-type: none">- családok adatai, nemzetiségi önkormányzat- Családsegítő,- Önkormányzat polgármester – képviselők, szociális ügyintéző- Nemzetiségi önkormányzat- Munkaügyi Központ- Református egyház
Partnerek	oktatási nevelési intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	R 2013. 10.31. K 2014.07.31. H 2016.12.31.

Csengersima Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: problémákkal küzdő családok számának felmérése K: azon családok száma, amelyeknek sikerült enyhíteni a problémáit H: hány családot sikerül bevonni a problémák megoldásába A programok fenntartása a településen attól függ mennyire biztosítanak erre időt a munkát végzők számára a munkáltatók.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- lemorzsolódás -> folyamatos ösztönös - érdektelenség -> helyes alternatívák megismertetése
Szükséges erőforrások	- mentorok - oktatók - adminisztráció - anyagi erőforrások

Intézkedés címe:	Fogd a kezem !
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Csengersima községben számos idős ember él, akinek önálló életviteléhez segítség szükséges.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: Az idős, de intézményes szociális ellátást nem igénylő személyek életkörülményeinek javítása. Rövidtávú cél: Az elmagányosodó idősek felkutatása. Középtávú cél: Az idős, de aktív emberek csoportokba szervezése. Hosszútávú cél: Közös programok szervezése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A célcsoport pontos felmérése beazonosítása A csoportok kialakítása érdeklődési körök szerint. Programok szervezése, életük felpezsdítése.
Résztevők és felelős	A célcsoport tagjai. A Szociális Szolgáltató Központ munkatársai, önkéntesek, egyház. Felelős : SZSZK vezető.
Partnerek	Lelkész, Idősek Otthona vezető, IKSZT vezető.
Határidő(k) pontokba szedve	A bevonni kívánt idős emberek felkeresése 2013. július 31 Érdeklődési körök szerinti csoportok kialakítása 2013. augusztus 31. Évente legalább 4 rendezvény szervezése, csoportok közös rendezvényének(inek) lebonyolítása 2015. december 31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Igénybevevők létszáma jelenléti íven. Rendezvények száma, látogatottsága, fotókkal dokumentálva. Megalégedettség vizsgálata, anonim kérdőíven.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Önkormányzati források szűkössége. Önkéntes segítők időhiánya. Érdektelenség. Sikerese első összejövetelek szervezése.
Szükséges erőforrások	Önkormányzat éves költségvetésébe épített saját forrása.

Intézkedés címe:	Had jöjjenek be!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen fogyatékkal élők részére a közszolgáltatások elérésének jobb biztosítása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A fogyatékkal élők közszolgáltatáshoz való önálló hozzáféréseinek biztosítása juttatása. Rövidtávú cél: Az épületek akadálymentességének, a szabályok betartásának vizsgálata. Középtávú cél: Tervek elkészítése. Hosszútávú cél: Akadálymentesítés megvalósítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Műszaki ügyintéző felméri az önkormányzat épületeit. Akadálymentesítésre vonatkozó tervek, javaslatok elkészítése. Akadálymentesítés megvalósítása.
Résztvevők és felelős	Esélyegyenlőségi mentor, mérnök. Felelős: Polgármester, Önkormányzati Hivatal munkaügyi ügyintéző.
Partnerek	Vállalkozók, önkéntes segítők.
Határidő(k) pontokba szedve	Műszaki felmérés elvégzése 2013. július 31 Tervek elkészítése, véleményeztetése 2013. december 31. Akadálymentesítés folyamatos, ütemezett megvalósítása 2015. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Feltárt problémák műszaki ügyintéző által végzett jegyzőkönyvi dokumentálása. Igénybevevők száma, kiépített parkolók száma, akadálymentesített épületek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Önkormányzati források szűkössége, nem kivitelezhető műszaki megoldások. Pályázati források bevonása.
Szükséges erőforrások	Önkormányzat éves költségvetésébe épített saját forrása. Pályázati forrás.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Élj helyesen és meglesz az eredménye.	Társadalmi normáktól való eltérés javítása.	A település munka alapú társadalmába való beilleszkedés elősegítése.	Gyerekesély program Közfoglalkoztatói stratégia	-életvezetési tanácsadás -jó gazda, tiszta udvar-rendes ház települési verseny -udvar és utca szépítő csoportok alakítása -oktató tevékenység, felzárkóztató felnőttképzés -visszavezetés a munka világába -jó példákat bemutatni (Roma családok, beilleszkedett családok)	Polgármester	2014.06.30.	-gondozatlan porták számának csökkenése -egy keresős családok számának csökkenése -gyerekek elhanyagoltságának csökkenése	Önkormányzat költségvetése Idősek otthona dolgozói Közfoglalkoztatottak	Folyamatos
2	Tanulni és dolgozni!	A településen élő	Az álláskereső,	Közfoglalkoztatói program	A célcsoport pontos	Polgármester	2014.08.31.	Képzendő személyek	Önkormányzat költségvetése.	Folyamatos

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		nyilvántartott álláskereső személyek alacsony iskolai végzettsége.	munkánélküli és közfoglalkoztatott személyek közül többen rendelkeznek hasznosítható szakmával.		felmérése beazonosítása. Nyilvántartás a felnőttképzés keretében. A piaci igények, helyi igények felmérése szakmák tekintetében. Képző szervezetek feltárása. Képzések megszervezése, feltételek biztosítása.			nyilvántartása. Képzések száma. Képzettséget szerzők száma.	Pályázati és munkaügyi támogatások. Önkormányzati dolgozók, közfoglalkoztatást szervezők.	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Játsz velem!	Szabadidős programok alacsony száma a gyerekek számára.	A gyerekek szabadidejének hasznos eltöltésére lehetőségek biztosítása.	Gyerekesély program Közművelődési rendelet	-gyerekek számára szabadidős programok szervezése -közösségi ház fejlesztése -játsszótér	Polgármester, Óvónők, IKSZT vezető	2015.06.30.	-közösségi programok számának növelése -programokon résztvevők számának növelése	Önkormányzati költségvetés Egyesületi költségvetés Pályázati források Óvodai dolgozók Általános	Folyamatos

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi problémák megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					kialakítása -sportolási lehetőségek számának növelése				iskolai pedagógusok IKSZT munkatársai	
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Anyák munkával a családjukért.	A GYES-ről való visszatérése a munkaerőpiacra növeli a szegénység kialakulásának kockázatát.	A nők gyermekvállalása ne vetítse előre a munkanélküli ség és a szegénység rémét.	Közfoglalkoztatási program.	-gyerekek napközbeni ellátását biztosító intézmények szolgáltatás fejlesztése -gyerekek ellátási költségeinek csökkentése a családok számára -bölcsődei férőhelyek bővítése/CSAN A szervezése -iskolai/óvodai időn kívüli gyermekfelügyel	Polgármester, Óvónők	2015.06.15.	Óvoda nyitvatartási idejének növelése Bölcsődei férőhelyszám bővítés Új szolgáltatások száma	Önkormányzat költségvetése Egyesületek költségvetése Pályázati források Óvónők, gondozónők, IKSZT munkatársai	Folyamatos

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi problémák megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége					et szervezése az IKSZT keretein belül					
1	Fogd a kezem!	Elmagányosodó idős emberek problémája	Elmagányosodás megakadályozása. Korosztályok közötti párbeszéd erősítése.		Közösségek építése és rendezvények szervezése. Eltérő korosztályú csoportok közös rendezvényeinek szervezése.	Polgármester, Csúcs Sándorné ÖNOvezető	2014.12.20.	-bevont idősök száma, -rendszeresen megjelenők száma, -rendezvények száma	Önkormányzat költségvetése IKSZT munkatársai, Idősek otthona gondozói, Lelkész	Folyamatos
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Had jöjjetek be!	Fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz való akadálymentesített hozzáférése nem biztosított teljes körűen.	Esélyegyenlőség megteremtése az intézmények igénybe vételénél.	Településrendezési terv	Még nem akadálymentesített Intézmények akadálymentesítése.	Polgármester	2014.12.31.	Akadálymentesített épületek száma.	Önkormányzat költségvetése, pályázati források Közös Hivatal műszaki iroda munkatársai, Polgármester, Intézményvezetők	Folyamatos
2	El akarom érni!	Speciális ellátást, oktatást	A fogyatékkal élők el tudják	Csengersima Község	-fogyatékkal élők igényeinek	Polgármester	2014.08.31.	-nyilvántartás felvétele,	Csengersima Község	Folyamatos

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		biztosító intézmények távolsága, az eljutás nehézsége.	élni a számukra szükséges szolgáltatások at.	Önkormányzat költségvetése	<p>felmérése, -fogyatékkal élők számára szolgáltatást nyújtó intézmények felmérése, -az eljutás biztosításának megszervezése, -az eljutás terheinek csökkentése, -Családok támogatása – Alapítvány létrehozása -Meglévő intézményben szolgáltatásfejlesztés- kapacitásbővítés</p>			-fogyatékkal élők és családjaik számára információs anyagok készítése, eljuttatása -intézmények fejlesztett szolgáltatásainak száma	Önkormányzat költségvetése Idősek otthona munkatársai Családsegítő Szolgálat munkatársai IKSZT munkatársai Oktatási és nevelési intézmények pedagógusai	

3. Megvalósítás

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

4. Elfogadás módja és dátuma

Csengersima község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és Csengersima Község Önkormányzat Képviselő-testületének 56/2013. (X. 31.) határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum Csengersima, 2013. 10. 31.

A Csengersima Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum Csengersima 2013. 10. 31.

Dátum Csengersima 2013. 10. 31.

Dátum Csengersima, 2013. 10. 31.

Dátum Csengersima, 2013. 10. 31.

HEP SABLON 1. számú melléklet

Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését segítő táblázatok

A következő oldalakon elhelyezett táblák és a hozzájuk tartozó magyarázatok azt szolgálják, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) helyzetelemzése számszerű adatokkal alátámasztott legyen.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek a HEP elkészítésének alapját képezik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program segédleteként összeállított Sablonhoz kapcsolódik ez a Melléklet, melyben táblázatos formában adtuk meg a rendeleti elvárás statisztikai mutatóit. A táblázatokat a rendeleti szabályozó tartalmi elvárásainak sorrendjében helyeztük el úgy, hogy a táblázatok számozása követi a rendelet 2. számú mellékletében használt sorszámozást.

Mindezekén túl készítettünk további táblázatokat magyarázatokkal, mivel úgy látjuk, hogy az ezekben foglalt adatok is szükségesek a megalapozott esélyegyenlőségi helyzetelemzés elkészítéséhez. A rendeleti szabályozón túli, kiegészítő táblázatokat is a rendeleti szabályozó 2. számú mellékletének számozása szerint helyeztük el ebben a Mellékletben.

Az adatok összegyűjtéséhez segítséget nyújt a TeIR adatbázis (<https://teir.vati.hu>), valamint a helyi önkormányzat és partnereinek adatai.

Természetesen ez a dokumentum is csak segédlet a Helyi Esélyegyenlőségi Programok elkészítéséhez, vagyis egy olyan ajánlás, amelyből a települési esélyegyenlőségi program készítői a helyi sajátosságokat figyelembe véve válogathatnak abból a célból, hogy minél szélesebb körben feltárják a településük helyzetét az esélyegyenlőség szempontjából.

A mellékletben elhelyezett táblák egy részének **(címük zölddel kiemelt)** kitöltése jogszabályban előírt kötelezettség az önkormányzatok helyi esélyegyenlőségi programjainak megalkotása során, és egy része pedig javasolt a részletes elemzés megalapozásához.

Az alábbi adattáblák Csengersima község önkormányzata HEP HE-éhez készültek.

A táblák kitöltésének dátuma: 2013. 08. 27.

A táblák számozása a helyzetelemzés adott fejezetére utal.

Táblák

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....3

A település bemutatása

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	658 fő
2008 (fő)	634 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-3,64 %
2009 (fő)	669 fő
Lakónépesség számának változása (%)	5,52 %
2010 (fő)	672 fő
Lakónépesség számának változása (%)	0,44 %
2011 (fő)	692 fő
Lakónépesség számának változása (%)	2,97 %
2012 (fő)	758 fő
Lakónépesség számának változása (%)	9,53 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A lakónépesség számának változása (%) számítási módja: pl.: (2008 -as "fő" adat osztva a 2007 -es "fő" adattal)×100 vagy 2009-es "fő" adat osztva a 2008 - as "fő" adattal×100.

Ez a számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

2. számú táblázat - Állandó népesség

állandó népesség száma	760 fő
nő	396 fő
	52,10 %
férfi	364 fő
	47,89 %
0-2 évesek	20 fő
	2,63 %
0-14 éves nők	61 fő
	8,02 %
0-14 éves férfiak	70 fő
	9,21 %
15-17 éves nők	16 fő
	2,10 %
15-17 éves férfiak	17 fő
	2,23 %
18-54 éves nők	183 fő
	24,07 %
18-59 éves férfiak	206 fő
	27,10 %
60-64 éves nők	32 fő
	4,21 %
60-64 éves férfiak	22 fő
	2,89 %
65 év feletti nők	81 fő
	10,65 %
65 év feletti férfiak	49 fő
	6,44 %

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	152	154	98,70
2008	124	138	89,85
2009	126	122	103,27
2010	128	120	106,66
2011	130	131	99,23
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettieket elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százzal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiek vannak többen, és a település előregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez az index – ugyanúgy mint a többi – egyéb összefüggésben is vizsgálendő. Vagyis például a gyerekek alacsony számossága nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	13	32	-19
2009	17	16	1
2010	9	14	-5
2011	22	30	-8
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlásokat úgy tudjuk kiszámolni, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást. Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Természetesen itt is további tényezőket szükséges figyelembe venni.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	7	9	-2
2009	6	6	0
2010	4	11	-7
2011	6	7	-1
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értékét úgy számoljuk ki, hogy az élveszületések számából kivonjuk a halálozások számát.

Amennyiben össze kívánjuk vetni országos vagy más település adatával, akkor a természetes szaporodást szükséges ezrelékben kiszámolni.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	250	231	481	35	14	35	15,15	70	14,55
2009	261	205	466	41	15,70	29	14,14	70	15,02
2010	256	247	503	36	14,06	36	14,06	72	28,12
2011	259	251	510	28	10,81	20	7,72	48	9,41
2012	260	252	512	27	10,40	19	7,50	46	9,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A %-ot kell értelemszerűen számolni, pl.: nyilvántartott nő álláskeresők osztva a 15-64 éves nők számával×100

Megjegyzés: teljes 15-64 éves népességgel lehet csak számolni a javasolt "gazdaságilag aktív 15-64 éves népesség" helyett mivel ez az adat nem található a TeIR-ben.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	70	70	72	48	48
20 éves és fiatalabb	fő	3	1	2	1	1
	%	4,28	1,42	2,77	2,08	2,1
21-25 év	fő	6	7	7	5	5
	%	8,57	10	9,72	10,41	10,4
26-30 év	fő	6	5	8	3	3
	%	8,57	7,14	11,11	6,25	6,3
31-35 év	fő	18	24	18	5	5
	%	25,71	34,28	25	10,41	10,4
36-40 év	fő	5	7	10	10	10
	%	7,14	10	13,88	20,83	20,8
41-45 év	fő	6	5	5	5	5
	%	8,57	7,14	6,94	10,41	10,4
46-50 év	fő	11	8	8	6	6
	%	15,71	11,42	11,11	12,5	12,5
51-55 év	fő	12	9	7	8	8
	%	17,14	12,85	9,72	16,66	16,7
56-60 év	fő	3	4	6	4	4
	%	4,28	5,71	8,33	8,33	8,3
61 év felett	fő	0	0	1	1	1
	%	0	0	1,38	2,08	2,1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok, különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	35	35	70	20	16	36	57,14	45,71	51,43
2009	41	29	70	24	9	33	58,54	31,03	47,14
2010	36	36	72	22	16	38	61,11	44,44	52,78
2011	28	20	48	19	8	27	67,86	40,00	56,25
2012	27	19	46	18	7	25	66,7	36,8	54,3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Ennek kiszámolását úgy történik, hogy például az adott évben 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli férfiak számát (fő) elosztjuk az összes regisztrált munkanélküli férfiak számával és megszorozzuk százzal.

Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat.

3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	50	42	92	3	6,00	2	4,76	5	5,43
2009	51	45	96	3	3,88	2	4,44	5	5,20
2010	52	49	101	3	5,77	4	8,16	7	6,93
2011	54	47	101	2	3,70	1	2,13	3	2,97
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámítása hasonló az előző táblázat számítási módjához. Megjegyezzük, hogy ebben a táblázatban a Nemzeti Munkaügyi Hivaltól származó adatok vannak, melyek havi és negyedéves bontásban érhetők el.

A táblázatból nyert adatok (országos és területi adatokkal való összevetésben) egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	558	281	277	431	206	225	127	22,76	75	26,69	52	18,77
2011	737	373	364	585	290	295	152	20,6	83	22,3	69	19

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

A HEP Sablon és mellékletei összeállításának időpontjában csak a 2001. évi népszámlálásból állnak rendelkezésre települési adatok, várhatóan 2013 folyamán nyilvánosságra kerülnek a 2011. évi népszámlálási adatok is.

Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15-X évesek számát csak úgy lehet kiszámolni, hogy a legalább általános iskolát végzettek számát ki kell vonni a teljes 15 évesnél idősebb népesség létszámából. Ez az adatsor használható a foglalkoztatottság részénél, de a HEP több más fejezeténél is fontos alapadatsor.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen Fő	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
		fő	fő
2008	70	4	24
2009	70	3	32
2010	72	3	27
2011	48	1	20
2012	46	1	21

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. A táblázat adatai alkalmasak arra, hogy tervezhetővé tegyék a beavatkozások mértékét, milyenségét.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez az adat arra mutat rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és eközben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. Ha a településen nincs általános iskolai felnőttképzés, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépfokú felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0	0
2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez a két adatsor – éppúgy, mint a 3.2.7 táblázat adatai - csak érintőlegesen kapcsolódik ehhez a fejezethez, azonban alkalmas arra, hogy számszerűen is kimutassuk, hogy a munkaerő-piaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság javítására vonatkozó felnőttoktatásba milyen létszámban, arányban vonódnak be a településen élők. Tekintettel arra, hogy a fenti táblázathoz megjelölt adatforrások nem tájékoztatnak arról, hogy a felnőttoktatásban résztvevők valóban a település lakói-e, illetve, hogy a település lakói melyik településen veszik igénybe ezt az oktatási szolgáltatást, javasoljuk a táblázat adatait az önkormányzati adatgyűjtéssel pontosítani.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010				
2011				
2012				

Forrás: Önkormányzat adatai

Ki kell számolni, hogy az aktív korú (15-64 év közötti) lakónépesség hány %-a vesz részt közfoglalkoztatásban, valamint hogy az aktív korú roma/cigány népesség mekkora része vesz részt a foglalkoztatási formában. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel – pl. nemzetiségi önkormányzat vagy civil szervezet stb. – való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kis- kereskedelm i üzletek száma	vendég- látóhelye k száma	állami szektorban foglalkozta- tottak száma	kivetett iparűzés i adó (ft)	befizetett iparűzési adó (ft)	működő foglalkoztatás i programok száma helyben	foglalkoztatási programokba n résztvevők száma
2008	204	19	9			2.887		
2009	207	22	9			4.851		
2010	215	17	9			7.247		
2011	?	18	8			Na.		
2012								

2							
---	--	--	--	--	--	--	--

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

Meg kell vizsgálni a helyi munkalehetőségek alakulásának tendenciáit, illetve azt, mennyire illeszkedik az a helyi munkaerő és állásnélküli munkaerő lélekszámának alakulásához, és szakképzettségi szerkezetéhez.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	<i>elérhető ég átlagos ideje autóval</i>	<i>autóbusz járatpárok száma munka- napokon</i>	<i>átlagos utazási idő autóbuszal</i>	<i>vonat járatok átlagos száma munkanapoko n</i>	<i>átlagos utazási idő vonattal</i>	<i>Kerékpár úton való megközelít- hetőség</i>	<i>átlagos utazási idő kerékpáron</i>
<i>Legköze- lebbi centrum</i>							
<i>Megye- székhely</i>							
<i>Főváros</i>							

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Meg kell vizsgálni a táblázatban megadottak mellett, illetve helyett a közeli foglalkoztatási centrum (városközpont, nagyváros) elérhetőségét különböző közlekedési módokkal. Az önkormányzat adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	<i>van/nincs</i>	<i>Felsorolás</i>
<i>fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen</i>		- - -
<i>fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban</i>		- - -
<i>az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen</i>		- - -
<i>az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban</i>		- - -

Forrás: helyi adatgyűjtés

Össze kell gyűjteni azokat a településen elérhető, vagy a vonzáskörzetében (közeli város, nagyváros) rendelkezésre álló programokat, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket. Kérjük, e programok meglétét, vagy hiányát rögzítse a táblázat 2. oszlopában, a harmadik oszlopban sorolja fel ezen programokat. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon részvevő fiatalok száma

fő	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzáskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008								
2009								
2010								
2011								
2012								

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti adatok szöveges elemzése a helyi jó gyakorlatok leírására is alkalmas. Segítségével áthatóvá válnak a hiányterületek és az adaptálható programok is. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	Van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen		- - -
felnőttképző programok a vonzásközpontban		- - -
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		- - -
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban		- - -
Helyi foglalkoztatási programok a településen		- - -
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban		- - -

Forrás: helyi adatgyűjtés

Össze kell gyűjteni a településen, vagy vonzáskörzetében (közeli város, nagyváros) elérhető, a felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és a rendelkezésre álló szolgáltatások (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok) listáját. Kérjük, e programok meglétét, vagy hiányát rögzítse a táblázat 2. oszlopában, illetve a harmadik oszlopban sorolja fel ezen programokat.

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon részvevő felnőttek száma

fő	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzás-központban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzáskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008												
2009												
2010												
2011												
2012												

Forrás: helyi adatgyűjtés

A felnőttképzési és a foglalkoztatási programokon résztvevők száma fontos mutató a településen élő munkanélküliek perspektívájára és helyzetükből való kitörésre vonatkozóan. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

fő	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008		
2009		
2010		
2011		
2012		

Forrás: helyi adatgyűjtés

A mélyszegénység fogalmát a HEP Sablon vonatkozó fejezetében találhatjuk részletesen kifejtve. Ez alapján kereshetjük meg, hogy hány főt foglalkoztattak a mélyszegénységben élő és hány főt a romák/cigányok közül a települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben az egyes években. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

	Nyilvántartott álláskeresői száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	67	4	5,97
2008. 2. negyedév	71	1	1,41
2008. 3. negyedév	80	9	11,25

2008. 4. negyedév	72	1	1,39
2008. átlag	72,5	3,75	5,17
2009. 1. negyedév	70	2	2,86
2009. 2. negyedév	68	6	8,82
2009. 3. negyedév	64	1	1,56
2009. 4. negyedév	63	5	7,94
2009. átlag	66,25	3,5	5,28
2010. 1. negyedév	68	6	8,82
2010. 2. negyedév	56	4	7,14
2010. 3. negyedév	58	4	6,90
2010. 4. negyedév	66	3	4,55
2010. átlag	62	3,25	5,24
2011. 1. negyedév	77	10	12,99
2011. 2. negyedév	85	5	5,88
2011. 3. negyedév	72	4	5,55
2011. 4. negyedév	43	0	0
2011. átlag	69,25	4,75	6,86
2012. 1. negyedév	44	0	0
2012. 2. negyedév	56	0	0
2012. 3. negyedév	50	0	0
2012. 4. negyedév	48	0	0
2012. átlag	49,5	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ki kell számolni, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül hány %-a részesült álláskeresési járadékban (korábban munkanélküli segély, keresetpótló támogatás).

Ezeket az adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	70	7	10
2009	70	7	10
2010	72	8	11,11
2011	48	7	14,58
2012	46	4	8,7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

E táblázatban a százalékos megoszlást úgy számoljuk ki, hogy az álláskeresési járadékra jogosultak létszámát (fő) elosztjuk a nyilvántartott álláskeresők számával, majd megszorozzuk százzal.

Az elemzés során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. Emellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás	Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati
--	---	--	---	--

			(álláskeresői támogatás)		igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	25	5,2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	23	4,94	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	17	3,38	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	17	3,33	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	17	3,32	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Önmagában az adat nem értelmezhető, szükséges összevetni az aktív korúak (3.2.1 tábla - 15-64 évesek száma) és a munkanélküliek számával (3.2.1 tábla - nyilvántartott álláskeresők száma). Az elemzés során ki kell emelni, hogy a szociális segély meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében.

Figyelembe kell venni, hogy 2011 január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A BJP/FHT összege a mindenkori öregségi minimálnyugdíjhoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28 500 forint volt, majd ez lecsökkent 22.500 forintra.

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	288	n.a.	15	0	14	0	0	0
2009	288	n.a.	15	0	14	0	0	0
2010	288	n.a.	15	0	14	0	0	0
2011	290	n.a.	15	0	14	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	15	0	14	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kérjük, gyűjtse össze az önkormányzati illetve a rendelkezésre álló adatbázisokból a település lakásállományára vonatkozó adatokat. Vizsgálni szükséges, hogy az egyes kategóriákban mennyi a szociális követelmények szempontjából nem megfelelőnek minősíthető lakások száma.

Javasoljuk a táblázatban megjelölt számszerű adatok mellett azt is beazonosítani, hogy a lakásállomány hány családot, hány háztartást érint. Ezzel összefüggésben lehet azt is – további, pontosító adatgyűjtés segítségével - vizsgálni, hogy a vizsgált családok közül mennyinek nincs munkajövedelme, hány család él alacsony komfortkörülmények között, illetve hogy hogyan gazdálkodik az önkormányzat a bérlakás állománnyal (mennyi üres bérlakás van például) stb.

Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008		
2009		
2010		
2011		
2012		

Forrás: önkormányzati adatok

A táblázat elemzésekor figyelembe kell venni, hogy az adott helyzetszám hozzávetőlegesen hány főt érint. Azt is vizsgálni kell, hogy hány esetben került az önkormányzat szociális bizottsága elé veszélyeztetett lakhatási helyzet problémája az elmúlt években.

A vizsgálat további részében figyelemmel kell lenni arra, hogy miként alakul a hajléktalanok száma a településen. A hajléktalanok létszámát szükséges a szöveges kifejtésben pontosítani (szállón, közterületen, anya-gyermek otthonban, lakásukat elvesztők akik ideiglenes elhelyezést kaptak stb. hajlék és fedélnélküli). Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	94	n.a.
2009	96	n.a.
2010	91	n.a.
2011	132	0
2012	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	
Telepi lakások száma a településen:	2008
	2009
	2010
	2011
	2012
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva	

A telep/ek megközelíthetősége:	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.)	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti táblázatban megadott adatok alapján elsősorban az a kérdés, hogy miféle változások vannak a területen. E mellett a két zárókérdés szöveges kifejtése azt jelzi, hogy a telepi, szegregátumi viszonyok során az egyenlő hozzáférés milyen mértékben sérül, vagyis itt is a település többi részéhez javasolt viszonyítani. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

Kérjük, a táblázat második sorába írja be a település különböző területein a komfort nélküli lakások számát. A harmadik oszlopban számítsa ki ezen lakások arányát az adott lakóterület összes lakásához viszonyítva. Komfort nélküli (substandard) a lakás, amelyre érvényes a következő feltételek valamelyike: nincs WC vagy fürdőszoba; nincs szennyvízelvezető-csatorna; hiányzik az alapozás, a fal vályogból épült; nincs vezetékes víz. Substandard a lakás akkor is, ha a lakásban nincs konyha és a teljes alapterület nem éri el az 50 m²-t. Szilárd falazattal rendelkező lakás: a falazat anyaga kő, téglá, beton, panel.

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2008			
	2009			
	2010			
	2011			
	2012			
0-6-éves				
7-14 éves				
15-30 éves				
31-45 éves				
46-64 éves				
65< éves				
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott				
munkanélküli				
Inaktív				
eltartott				
segélyezettek száma				
hátrányos helyzetű gyermekek száma				
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma				

Forrás: Önkormányzati adatok

A telepen/szegregátumokban élők száma és változása a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatát mutatja. Fel kell tární a telepeken, szegregátumokban élő népesség életkori és foglalkoztatottságbeli megoszlását nemek szerint. Gazdaságilag aktív népesség: A [foglalkoztatottak](#) és a [munkanélküliek](#) (azaz a [munkát](#) végzők és a [munka](#)végzésre rendelkezésre állók) együttes száma a 15-64 éves népességben. Inaktív az az aktív korú személy, aki nem dolgozik, de rendelkezik saját rendszeres bevétellel (nyugdíj, ösztöndíj, segély...). Eltartott az az aktív korú személy, aki nem rendelkezik saját rendszeres jövedelemmel. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	34
2009	15
2010	23
2011	19
2012	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2008	12
2009	16
2010	18
2011	18
2012	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	160	0	0	0
2009	155	0	0	0
2010	155	16	n.a.	11
2011	164	11	n.a.	13
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiataalkorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiataalkorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	89	n.a.	n.a.	n.a.	0
2009	92	n.a.	n.a.	n.a.	0
2010	99	n.a.	n.a.	n.a.	0
2011	101	n.a.	n.a.	n.a.	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az elemzés során az eljárás objektív és szakmai standardoknak történő megfelelését javasolt szövegesen is értékelni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve,

hogyan a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A helyzetelemzés során annak a vizsgálata is javasolt, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak-e a támogatásokhoz. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal kell igényelni, igazolni. A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran megfelelő papírok, jövedelemigazolás vagy egyéb okok miatt nem jutnak hozzá szolgáltatásokhoz.

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű
2008						
2009						
2010						
2011						
2012						

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

A tankötelezettség hatálya alá tartoznak és jogosultak az ingyenes oktatásra, illetve a magyar társaikkal azonos pedagógiai és szociális juttatások igénybevételére a menekültek; menedékkérelmet kérők; átmenetileg Magyarországon menedéket kereső személyek (menedékesek) nemzetiségétől függetlenül minden bevándorló. Menekült vagy politikai menedékkérelmet kért gyerekeket külön juttatás illeti meg a BÁH-tól. Kiegészítő információkkal a nem magyar állampolgárságú gyermekek részletesebb és a helyi viszonyoknak megfelelő felsorolása javasolt (állampolgárság, nyelv, magyarországi státusz stb.).

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
Megközelítés, elérhetőség perc						

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A szegregátumban élő 0-6 éves gyermekek létszáma mellett meg kell vizsgálni, hogy milyen arányban veszik igénybe az óvodai nevelés előtt az esetlegesen rendelkezésre álló korai fejlesztésben fontos szolgáltatásokat, mint a bölcsőde, Biztos Kezdet Gyerekház, majd az óvodai nevelés. A szolgáltatások elérhetősége, távolsága, kihasználtsága szintén elemzési szempont a helyzetelemzés során.

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A település szegregált lakókörnyezetben élő, sajátos nevelési igényű tanulók

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő SNI általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A szegregátumban (KSH definíció) vagy krízisterületnek minősíthető lakótömbben, substandard lakásokban stb. élő családok gyermekeinek a helyzetének a vizsgálata több szempont mellett, végezhető el intézményi (gyerekjóléti szolgálat) és önkormányzati adatok alapján. Fel kell tárnai az e területeken élő családok gyermekeit érintő szociális, oktatási, egészségügyi helyzetét.

4.2.3. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Intézmény OM azonosítója	Iskola / Feladat-ellátási hely neve:	Feladat-ellátási helyen tanulók száma (összes tanuló)	A feladat-ellátási helyen tanulók közül az 1. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 2. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 3. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma

Forrás: Járási tankerületi, intézményfenntartói, Önkormányzati adatok

A szegregált lakókörnyezetben élő tanulók adatait iskolafenntartói háttértől függetlenül, minden általános iskolára vonatkoztatva kell megadni.

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban					
		település egésze	szegregátum 1.	szegregátum 2.	Szegregátum 3.
Átmeneti nevelésbe vétel	2010				
	2011				
	2012				
Tartós nevelésbe vétel	2010				
	2011				
	2012				
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010				
	2011				
	2012				
Családi pótlék/ iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010				
	2011				
	2012				
	2012				

Forrás: Önkormányzati adatok

A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek az átlagnál nagyobb arányban kerülnek a gyermekvédelem alap- vagy szakellátás látókörébe. Az adatokat a helyi gyermekjóléti szolgálat, önkormányzat és a gyámhivatal segítségével kell megadni. A helyzetelemzés során a gyermekvédelmi jelzőrendszer törvényben szabályozott működésének a feltételeit is vizsgálni szükséges.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	66
2009	1	59
2010	1	53
2011	1	41
2012	1	43

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A fenti táblázat adatait szükséges összevetni a védőnők által ellátottak számával, arányával és a védőnői körzetben élő 0-3 év közötti gyerekek számával. Ebből látható a védőnői leterheltség, illetve, hogy valamennyi gyermek hozzájut-e a védőnői szolgáltatáshoz.

Esetenként a védőnők a vizsgált település mellett további településeken is ellátnak védőnői feladatokat. Ilyen esetekben szükséges az adatgyűjtést a védőnők információival kiegészíteni, hogy pontosan látható legyen a védőnői leterheltség.

A leterheltség megállapításához figyelembe kell venni, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos helyzetű településeken jellemzően alig van gyermekorvos, amennyiben a háziorvos látja el ezt a feladatot, akkor a táblázat utolsó oszlopát kell kitölteni.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettárssal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napköziben gondozott gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor

a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyerekekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van.

A családi napközit felmérő elemzésekor nem csak a férőhelyek számát érdemes kiemelni, hanem a kihasználtságot is – ezért került bele a helyi adatgyűjtésre támaszkodó kiegészítő oszlopként a gondozott gyermekek száma is a táblázatba.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	30	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07:00-19:00-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Amennyiben a településen több óvoda működik, úgy a táblázatot intézményenként szükséges kitölteni. Az óvodai telephelyek adatait, fenntartói háttértől függetlenül, minden óvoda esetében szükséges megadni. Óvodai telephelye egy tagintézménynek is lehet külön, telephely alatt a legalább egy külön óvodai csoporttal rendelkező, külön épületben vagy épületrészben működő óvodák adatai kell megadni. A kapott adatokat szükséges összevetni az adatelemzés során a Köznevelési törvény valamint Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	0	0
2009.	1	1
2010.	0	0
2011.	0	0
2012.	0	0
2013.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni. Kérjük, a helyhiány miatt elutasított gyermekek szociális hátterét is jelölje a szélső oszlopban. (HH/HHH)

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat- ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	28	1	30	1	29	0
2009	25	1	30	1	29	0
2010	22	1	30	1	24	0
2011	26	1	30	1	28	0
2012	25	1	30	1	26	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						
Más településről bejáró gyermekek létszáma						
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						
Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	4	9	8	4	1	26
Más településről bejáró gyermekek létszáma		1				1
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	2	5	4	1		12
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	5	4	3	1	16
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma		1	1			2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésben történő részvétele jelentősen javult Magyarországon. A különböző okokra visszavezethető nagyobb mértékű hiányzás a hátrányos helyzetű csoportok későbbi sikeres oktatási részvételére lehet negatív hatással.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Székhely						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport1						
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen						
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						
Tagóvoda						
Csoport1						
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen						
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.6.a. számú táblázat - Óvodai körzethatár

Óvodai körzetenkénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek összlétszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hhh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)
Körzet 1	30		1	26	16	62 %	2	8
Körzet 2								
Körzet 3								
Körzet 4								
Körzet 5								
Körzet 6								
Körzet 7								
Összesen								

Forrás: Önkormányzati adatok

Ha a településen több óvoda működik, akkor a felvételi körzeteket oly módon kell kialakítani, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya a településen egyenletes legyen.

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás

Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport1									
Csoport 2									
Csoport 3									
Csoport 4									
Csoport 5									
Csoport 6									
Összesen									
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek									
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)									
Tagóvoda vagy telephely									
Csoport1	26	16	62%	2	8%	62%	8%	1	4%
Csoport 2									
Csoport 3									
Csoport 4									
Csoport 5									
Csoport 6									
Összesen	26	16	62%	2	8%	62%	8%	1	4%
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	4	3	75%			75%			
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	1	1	100%			4%			4%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatban az óvodai csoportok létszáma mellett a hátrányos helyzetű gyerekek létszámát és arányát, illetve utóbbi csoportból a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámát és arányát is meg kell adni.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

	Általános iskola 1-4	Általános iskola 5-8	általános	napközis	
	évfolyamon tanulók száma	évfolyamon tanulók száma	iskolások száma	tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	40	70	110	25	23
2011/2012	36	76	112	24	21
2012/2013	35	76	111	23	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) résztvevők és a napközisek száma

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	4	8	4	4	8	1
2011/2012	4	4	8	4	4	8	1
2012/2013	4	4	8	4	4	8	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

	Létszám (fő)	A helyben élő összes gyermekhez képest az arányuk
A településen élő általános iskolás korú gyermekek létszáma	80	<i>Ha a településen több általános iskola működik, az egymással határos felvételi körzeteket oly módon kell kialakítani, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az adott körzetben felvehető összes tanköteles tanulóhoz viszonyított aránya a különböző intézményekben hasonló legyen. Vagyis ha a településen, kerületben több</i>

		<p>általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24. §-a szerint. Amennyiben mód van rá a körzethatár rendelet hatálya alá nem tartozó egyéb egyházi vagy nem állami, nem önkormányzati általános iskolák adatait is adja meg.</p> <p style="text-align: center;">X</p>
Más településről bejáró általános iskolások	39	
Más településről bejáró hh gyerekek		
Más településről bejáró hhh gyerekek	36	
Más településre eljáró általános iskolások	30	
Más településre eljáró hh gyerekek		
Más településre eljáró hhh gyerekek		
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek	70	
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek	12	

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzethatár

Hány körzet van a településen	db						
	A körzet általános iskolába járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámahoz viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámahoz viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak összlétszámahoz viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak összlétszámahoz viszonyítva
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása							
Összesen							

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító		
Szaktanítást végző tanítók száma		
Szaktanítást végző tanárok száma		
Gyógypedagógusok létszáma		
Gyermekvédelmi felelős		
Iskolaorvos		
Iskolapszichológus		
Kisegítő személyzet		

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2009/2010	17
2010/2011	20
2011/2012	n.a.
2012/2013	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 8. évfolyamot elkezdett tanulók számát kell összevetni a 8. évfolyamot eredményesen elvégzettek számával a nappali rendszerű oktatásban. Ez az adat mutatja az intézmény lemorzsolódási mutatóit, melyeknek munkaerő-piaci kihatásai nagy mértékben vannak.

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban

2012-2013. tanév														
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szúrjon be plusz sorokat)	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály														
1. évfolyam B osztály														
2. évfolyam A osztály														
2. évfolyam B osztály														
3. évfolyam A osztály														
3. évfolyam B osztály														
4. évfolyam A osztály														
4. évfolyam B osztály														
5. évfolyam A osztály														
5. évfolyam B osztály														
6. évfolyam A osztály														
6. évfolyam B osztály														
7. évfolyam A osztály														
7. évfolyam B osztály														
8. évfolyam A osztály														
8. évfolyam B osztály														
Összesen:														

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR

A fenti táblázatot intézményenként szükséges kitölteni, és egyéb – releváns információkat tartalmazó – oszloppal lehet bővíteni. A táblázat nem csak az intézményen belüli oktatásszervezésről - szegregáció/integrációról - nyújt pontos képet, hanem a tartalmi szolgáltatások, illetve eredmények is megjelennek benne.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012			2013	
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Országos kompetenciamérés eredménye									
Szövegértés									
6. évfolyam									
8. évfolyam	–	–							
10. évfolyam									
Matematika									
6. évfolyam									
8. évfolyam	–	–							
10. évfolyam									

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A kompetenciamérés adatait telephelyenként és iskolánként kell megadni és nem csak az országos átlaghoz viszonyítani, hanem a térségi, járási adatokhoz, az egyéb tanulói mutatókkal együtt (pl. továbbtanulás, érettségit adó szakközépiskolába felvettek aránya stb).

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségit adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009										
2009/2010										
2010/2011										
2011/ 2012										
országos átlag: 2011/2012	34,00%		35,00%		29,00%		2,00%			

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az országos adatok forrása a Statisztikai Tájékoztató Oktatási Évkönyv 2011/2012-es tanév 24. oldal. – kezdő évfolyamos tanulók.

Ha az országos adatokhoz viszonyítva alacsony a hhh tanulók továbbtanulása (különös tekintettel az érettségit adó intézményekre), akkor szükséges vizsgálni az oktatási intézmények szolgáltatásának hatékonyságát, eredményességét és méltányosságát. Ezek közül az egyik vizsgálandó terület, hogy működik-e a hhh tanulók képesség-kibontakoztatását támogató Integrációs Pedagógiai Rendszer.

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009						
2009/2010						
2010/2011						
2011/2012						
országos átlag 2011/2012	2,1%		0,8%		0,8%	

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az országos adatok forrása a Statisztikai Tájékoztató Oktatási Évkönyv 2011/2012-es tanév. 146. oldal. – általános iskola, és EMMI KIR STAT.

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2008/2009								
2009/2010								
2010/2011								
2011/2012								

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A táblázatot a helyi, települési viszonyoknak megfelelően korigálható vagy kiegészíthető a helyben működő és elérhető programoknak megfelelően.

A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	228	237	193	205	35	35
2009	201	246	172	205	29	41
2010	242	250	206	214	36	36
2011	245	254	225	226	20	28
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

	Foglalkoztatást segítő és képzési programok száma adott évben	résztevők száma	résztevő nők száma
2008			
2009			
2010			
2011			
2012			

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A településen önkormányzati, civil vagy egyéb szervezet által megvalósított programok résztvevői között a nők arányának vizsgálata az 5.1.1. számú táblázattal összevetve mutathat eredményt: ha a munkanélküliek száma és a vizsgált programokon résztvevők száma nem egyenes arányos, annak okai újabb kérdéseket vetnek fel az eltérés irányának és mértékének függvényében. Pl: Az indított programok egyenlő mértékben célozták-e a férfiakat és nőket? A programok teljesíthetők voltak-e kisgyermekes édesanyák számára? (Megengedett-e hiányzás például a gyermek megbetegedése esetén? A program, képzés időbeosztása illeszkedik-e a bölcsődék, óvodák nyitvatartási idejéhez?)

5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

	Esetszám
2008	
2009	
2010	
2011	
2012	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A partnerek bevonásával történt esetfeltárások nem csak az esetek számát mutatják, hanem a különböző eseteket is leírják. Itt érdemes arra figyelni, hogy az egyes esetek milyen számossággal jelennek meg, illetve, hogy történtek-e az évek során megoldások.

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	35	4	24	0/25			0	0
2009								
2010								
2011								
2012								

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A táblázat adataiból jól látható, hogy adott településen miként áll összefüggésben a nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsága. A kapott adatok segíthetnek a foglalkoztatást segítő programok, képzések hatékonyabb szervezésében.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	19						
2009	16		18				
2010	20						
2011							
2012							

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	28	28
2009	1	22	22
2010	1	23	23
2011	1	30	30
2012	1	29	29

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

	rendőrök riasztása családi vizályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008			
2009			
2010			
2011			
2012			

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni, de egyes részterületek tanulmányozása segítheti a problémák feltárását, segíthet a megoldási lehetőség megtalálásában.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaotthon a településen	önkormányzati anyaotthon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a település 50 km-es körzetében
2008				
2009				
2010				
2011				
2012				

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az anyaotthonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaotthon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik, ezért a férőhelyek száma mellett a jelenleg várólistán lévők számának szerepeltetésével pontosabb képet kapunk a témában.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008						
2009						
2010						
2011						
2012						

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázat adatainak vizsgálatánál az arányokat (férfi/nő) szükséges figyelembe venni.

5.7 számú táblázat - A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

	Intézkedések, pályázatok, programok száma a településen	Önkormányzati	Más állami szerv által támogatott	Civil	Összes
2008					
2009					
2010					
2011					
2012					

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés azokat a pályázati programokat, vagy helyi rendeletekhez kapcsolt intézkedéseket gyűjti össze, melyek a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségéért tesznek, a nőkkel szembeni erőszak ellen lépnek fel, vagy bármilyen módon a nők esélyegyenlőségét állítják középpontba. Adatgyűjtéshez a helyi önkormányzaton kívül célszerű felkeresni a Kormányhivatal Munkaügyi Központját és civil szervezeteket.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	101	155	256
2009	98	153	251
2010	88	150	238
2011	83	138	221
2012	82	136	218

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatelemzés során azt kell figyelembe venni, hogy vannak-e ellátatlan (nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás) időskorúak, és ha igen, akkor milyen arányban.

6.2.1. számú táblázat - Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az 55-64 éves idősebbek foglalkoztatottsági mutatói (2000-2011) az alábbi linken található:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_1.html

Az 55-64 éves idősebbek munkanélküliségi rátája (2000-2011) az alábbi linken található:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_2.html

Munkaerőpiaci esélyegyenlőség 2000-2011:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_3_3.html

A fenti táblák támpontot nyújtanak egy helyi adatgyűjtés előkészítéséhez, hiszen rendkívül részletes, a foglalkoztatás minden szegmensére kiterjedő adatokat, illetve gyűjtési kategóriákat tartalmaznak.

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időszak (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Intézkedések, pályázatok száma a településen	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2008					
2009					
2010					
2011					
2012					

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés célja, hogy csokorba szedjük azokat a pályázati programokat, vagy helyi rendeletekhez kapcsolt intézkedéseket, melyek elősegíthetik az idősebb korosztály foglalkoztatását, vagy tesznek az élethosszig tartó tanulás elvéért. Célszerű a helyi önkormányzatnál, a Kormányhivatal Munkaügyi Központjánál, civil szervezeteknél tájékozódni a témában, illetve adatot gyűjteni.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	70	3		36		
2009	70	4		33		
2010	72	6		38		
2011	48	4		27		
2012						

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év feletti, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év feletti aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	124	0	0
2009	126	0	0
2010	128	60	47
2011	130	60	46
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére: A) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	0
2009	2
2010	3
2011	2
2012	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősebb korosztálytól (lehet akár az 55 év feletti, vagy csak a nyugdíjasok megkeresése) kérdőív segítségével fel lehet mérni, hogy az elmúlt években hány alkalommal látogattak meg különféle kulturális vagy sporteseményeket.

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
		fő	%	fő	%
2008					
2009					
2010					
2011					
2012					

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősebb korosztálytól (lehet akár az 55 év feletti, vagy csak a nyugdíjasok megkeresése) egy kérdőív segítségével tud az adatgyűjtő tájékozódni arról, hogy milyen informatikai jártassággal rendelkezik a korosztály.

6.4. számú táblázat - Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	
2009	
2010	
2011	
2012	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés célja, hogy a helyi önkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számáról. (pl. informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub, stb.)

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	50	n.a.
2009	35	n.a.
2010	38	n.a.
2011	56	n.a.
2012	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

A település civil és egyházi intézményeivel mindenképpen szükséges a kapcsolatfelvétel, az ellátásban kialakult arányok és a nem állami szolgáltatók jövőbeni tervei együttesen alakítják az elérhető szolgáltatás adott és jövőbeni minőségét. Fontos szempont, hogy a civil és egyházi fenntartók más települések lakosait is ellátják, tehát a helyi esélyegyenlőségi tervben a településen lakókat célszerű szerepeltetni. Feltehetően korábban létrejött és folyamatos együttműködést és a fejlesztések összehangoltságát tapasztalják a szakértők.

7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, hogy fogyatékos személy is foglalkoztatásra kerül a rendszerben. A foglalkoztatást szervező nem tartja nyilván a fogyatékos személyeket, ezért az adatszolgáltatás illetve a foglalkoztatásba bevont fogyatékosok száma nem vizsgálható. Ennek ellenére megkísérelhető az adatgyűjtés a következők szerint. Aktuális jogszabály: - 2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról.

- 1998. évi XXVI. törvény A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII.29.) Korm. rendelet
- A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól szóló 176/2005. (IX.2.) Korm. rendelet
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma			
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma			
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma				
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma				
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma				

Forrás: helyi adatgyűjtés több forrás segítségével.

Ilyen adatokkal rendelkezik a Munkaügyi Központ, ahol a fogyatékos személyek kiválthatják az úgynevezett rehabilitációs kártyát. Adatot szolgáltat a helyi önkormányzat, a foglalkoztatást biztosító civil szervezet, egyházi fenntartású foglalkoztató intézmény. Gazdasági szereplők esetében támpont a rehabilitációs hozzájárulás csökkenése vagy kiváltása fogyatékos személyek foglalkoztatásával, a korábban említett rehabilitációs kártya éppen ezeknek a vállalkozói kedvezményeknek a jogosságát igazolja.

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati			Egyházi			Civil		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás									
étkeztetés									
házi segítségnyújtás									
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás									
családsegítés									
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére									
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére									
támogató szolgáltatás									
nappali ellátás									

Forrás: helyi adatgyűjtés,

A felsorolt szociális szolgáltatásokat ellátó intézmények és személyek éves munkájukról, esetforgalmukról beszámolót készítenek. Ezek a beszámolók tartalmazzák a szolgáltatást igénylő fogyatékosok számát. Sajnálatosan a családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybevevőnek van-e bármilyen fogyatékosága, ezért itt csak becsült adatokat fogunk kapni. Az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó osztálya, munkatársa révén a munkabeszámolók hozzáférhetőek.

A „közösségi ellátás szenvedélybetegek vagy pszichiátriai betegek részére” cellákba értelemszerűen csak az ellátott fogyatékos személyek számát szükséges megadni. Előfordul, hogy a fogyatékos személy aktuális vagy krónikus állapota szükségessé ezeket a közösségi ellátási formákat.

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján	
Pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	
Aktív korúak ellátása	
Rendszeres szociális segély	
Lakásfenntartási támogatás	
Ápolási díj	
Temetési segély	
Átmeneti segély	
Természetbeni ellátás:	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	
Közgyógyellátás. Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	
Adósságkezelési szolgáltatás	
Energia felhasználási támogatás	
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	
Rokkantsági járadék	
Személygépkocsi átalakítási támogatás	
Közlekedési kedvezmény	
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	
Parkolási igazolvány	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító, ezért az adat tőlük szerezhető be.

Javaslat: Reprezentatív kérdőíves felmérés az érintettek körében, hogy milyen ellátásokat vesznek igénybe. Érdekes lehet az a kérdés is, hogy ismerik-e egyáltalán a lehetőségeiket.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgálati célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Aktuális jogszabályok:

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról

62/2011. (XI. 10.) NEFMI rendelet a jelnyelvi tolmácsszolgálatok működésének és a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevételének feltételeiről igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájéko- ztatás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t-ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb
oktatási intézmé- nyek	alapfok									
	középfok									
	felsőfok									
Egész- ségügyi intézmé- nyek	fekvőbeteg ellátás									
	járó beteg szakellátás									
	alapellátás									
kulturális, művelődési intézmények										
önkormányzati, közigazgatási intézmény										
igazságszolgálati, rendőrség, ügyészség										
szociális ellátást nyújtó intézmények										

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

Kérjük, adja meg, hogy a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítő eszközök közül melyek állnak rendelkezésre (Igen/nem válasszal).

7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkozatóknál

	Igen/nem								
	Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájéko- ztatás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t-ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb
A foglalkoztató neve és a foglalkoztatás jellege:									

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen foglalkoztatást végző vállalkozásoknál.

A munkahelyek akadálymentesítettségéről alig lehetséges az adatgyűjtés, mivel a többsége vállalkozás formában működik.

Kérjük, adja meg, hogy a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítő eszközök közül melyek állnak rendelkezésre (Igen/nem-es válasszal). Foglalkoztatónként külön sorokat szükséges nyitni.

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájéko- ztatás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t-ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)									
Helyi és távolsági tömegközlekedés									
Buszpályaudvar, buszvárók									
Vasútállomás									

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől.

7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma		
	2010	2011	2012
ápolást, gondozást nyújtó intézmény			
rehabilitációs intézmény			
lakóotthon			
támogatott lakhatás*			
átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza			

Forrás: helyi adatgyűjtés

A helyi adatgyűjtést nehezíti a lehetséges fenntartók sokfélesége. A felsorolt intézményeket egyházi és civil szervezetek is alapíthatják és működtethetik. Különösen fontos arról meggyőződni, hogy milyen tervezési, megvalósítási szakaszban van a támogatott lakhatás megvalósítási programja. Tulajdonképpen ennek fejlettsége az egyik legerősebb mutatója a fogyatékosokról való gondoskodásnak.

A szociális alapszolgáltatások segítséget jelentenek a fogyatékos személyeknek abban, hogy saját otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelt tudjanak fenntartani. Különös jelentősége van a helyi tájékoztatásnak, a mindenki számára azonos esélyű hozzáférés biztosításának. Célszerű ennek formáiról és rendszerességéről információkat gyűjteni.

Szakellátás akkor válik szükségessé, ha a fogyatékos személy önálló életvitelét saját otthonában az alapszolgáltatások már nem tudják biztosítani. Ezekben az ellátási formákban is külön gondot kell fordítani az önrendelkezés és önállóság érvényesülésére. Ilyenek az intézmény napirendjének szigorúsága, a kapcsolatok ápolásának lehetősége és módja intézményen kívüli személyekkel, intézményen belüli párkapcsolatok alakulása.

*A támogatott lakhatást 1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozatot teszi lehetővé, 2012. január 1-sejétől kezdődően. Az eddigi bentlakásos intézményeket felváltó önálló lakóotthonba való kitagolás, lehetővé teszi a lakhatás és a napközbeni tevékenységek (pl. oktatás, gondozás, szabadidős tevékenységek, társas kapcsolatok) szétválását. A korábbi komplex ellátás a jövőben két önálló szolgáltatásban valósul meg, a lakhatást és az önálló életvitelt segítő szolgáltatásra.

Aktuális jogszabály:

[1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról](#)

[9/1999. \(XI. 24.\) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről](#)

[321/2009. \(XII. 29.\) Korm. rendelet a szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről](#)

[1/2000. \(I. 7.\) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről](#)

1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozat